

„Tizenhét olyan zeneművem született, amely hittudományi egyetemünk egy-egy konkrét alkalmához, illetve az intézményhez egykor vagy jelenleg kapcsolódó személyiséghez kötődik.”

► Interjú Csorba István karnaggyal – 3. oldal

„Miközben az amerikaiak kereszténynek, illetve a hit népének tartják magukat, addig a statisztikák szerint az Egyesült Államokban létezik egy növekvő választóvonal is a szekularizmus és a vallási élet között. Az egyházak látják, hogy egyre nagyobb szükség van arra, hogy egységesen lépjenek fel a növekvő szekularizmussal szemben.”

► Az ökömené helyzete az USA-ban – 8. oldal

„... az útkereséshez különféle szempontok szerint szeretnénk megvizsgálni életterületünket: milyen a lakásunk, a templomunk, az irodánk vagy az iskolánk mint épület, mint a tanulás helyszíne, mint spirituális tér, mint ünnepeink helyszíne, mint energiafelhasználó hely, mint életközösség?”

► Üzenet az Ararától – 11. oldal

Krisztus dicsősége ► 2. oldal
Taizé – Genfben ► 4. oldal
Felkészítő összeállítás az ökömenikus imahétre ► 5–8. oldal
Apostol emberközelből ► 9. oldal
Újév-köszöntő Révfülpön ► 11. oldal

A BIBLIA ÉVE
2008

„...szüntelenül imádkozzatok...”
– „Boldog, aki olvassa...”

Imahét a Krisztus-hívők egységéért

Az ez évi ökömenikus imahét megnyitó istentiszteletére – amely egyben a Biblia éve 2008 ökömenikus megnyitó istentisztelete is – január 20-án, vasárnap 18 órakor kerül sor a Pozsonyi úti református templomban (Budapest XIII., Pozsonyi u. 58.; a Szent István körút felől megközelíthető a Budai Nagy Antal utcából induló 79-es trolibuszsal, amelyről a harmadik megállónál, az Ipoly utcánál kell leszállni).

Szentbeszédet mond dr. Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek. Igét hirdet dr. Bölskei Gusztáv református püspök, a Magyarországi Református Egyház Zsinatának lelkesítő elnöke. A Biblia évét D. Székely Imre nyugalmazott evangélikus püspök, a Magyar Bibliatársulat elnöke nyitja meg. Az istentisztelet liturgiájában a Magyarországi Egyházak Ökömenikus Tanácsa tag egyházainak püspökei, vezető lelkipásztorai vesznek részt.

Minden érdeklődő testvérünket szeretettel várjuk!

DR. PECSUK OTTÓ főtítkár
Magyar Bibliatársulat
DR. BÓNA ZOLTÁN főtítkár
Magyarországi Egyházak
Ökömenikus Tanácsa

FOTO: MÉNYES GYULA

Közkezen a liturgikus könyvek

► Az **Evangelikus istentisztelet – Liturgikus könyv (LK)**, valamint a **Gyülekezeti liturgikus könyv (GyLK)** karácsony előtt jelent meg a Luther Kiadó gondozásában. Ünneplés „útra bocsátásukra” január 3-án került sor a Magyarországi Evangélikus Egyház Üllői úti székházának kápolnájában. A könyvbemutatóra egybegyűlt érdeklődők szokatlanul nagy száma is jelezte az egyházunk új agendájával szolgáló kiadványok megjelentetésének egyháztörténelmi jelentőségét.

A közös énekléssel is színesített alkalmon Hafenschér Károly lelkész, az Agenda-szerkesztő és Liturgiai Bizottság elnöke, valamint Kendeh K. Péter, a Luther Kiadó igazgatója köszöntötte a megjelenteket, köztük a testvéregyházak magas rangú képviselőit. A két kötetet Ittész János elnök-püspök mutatta be (képünkön), szakmai ismertetésükre Hafenschér Károly és Bence Gábor egyházzenész vállalkozott.

A liturgia nem üdvözít, de az „imádkozott és énekelt dogma” meghatározó közösségeink életében – emelte ki Ittész János. Az elnök-püspök szólt arról, hogy az Agendaszerkesztő és Liturgiai Bizottság több mint egy évtizedes munkája összegződik a most megjelent liturgikus könyvekben. Kijelentette, hogy e hosszú folyamatnak nem lezárása, de mindenképp fontos állomása az egyházunk istentiszteleti életének megújulását szolgáló két kiadvány. Ittész János utalt arra, hogy az új istentiszteleti rendek előzetesen nyilvánosságra hozott „próbaváltozatait” sokan fogadták fenntartásokkal, ellenérzésekkel, nem hagyván kétséget afelől, hogy a

most megjelent – évtizedekre véglegesnek tekinthető – istentiszteleti rendek is csak hosszabb idő múltán minősíthetők.

A liturgikus könyvekhez való viszonyulás szempontjából lényeges tudnivaló, hogy bár az új istentiszteleti rendek használata ajánlott, de nem kötelező. Hafenschér Károly szakmai ismertetéséből a jelenlévők megtudhatták, hogy a bizottság számára előírt feladat az eddig használatos Agenda revidálása, megújítása, kiegészítése volt. A Liturgikus könyv tartalma a korábbi Agenda istentiszteleti rendjeit és a megújított liturgiákat egyaránt. Azzal, hogy a kettő egymás mellé került, egyértelműen látható az egymásra épülésük, átjárhatóságuk. A régi és az új rendek egyaránt használhatók – s mind a kettő meríthet a változó részek jóval gazdagabb kínálatából. A megújult rendek tartalmilag minden elemükben a Szentírásra épülnek, formailag pedig főként az ősi keresztény istentiszteletet és az eredeti lutheránus istentiszteleti gyakorlatot kívánják feleleveníteni. A közös keresztény tradíció, a lutheri hagyomány és a ma kihívásai együtt hatnak.

Amint Bence Gábor elmondta, a Liturgikus könyv a lelkészek, a Gyülekezeti liturgikus könyv pedig alapvetően a hívek számára szolgál egyfajta kézikönyvként. A Gyülekezeti liturgikus könyv egyben az énekeskönyv kiegészítő kötet.

A könyvbemutató Fehér Károly nyugalmazott lelkész zárszavával ért véget.

Az **Evangelikus istentisztelet – Liturgikus könyv** kétezer, a **Gyülekezeti liturgikus könyv** tízezer példányban jelent meg. Előbbi 2990, utóbbi 990 forintot áron vásárolható meg a kiadónál, illetve egyházunk Üllői úti könyvesboltjában (1085 Budapest, Üllői út 24.).

► GAZDAG ZSUZSANNA

Új munkaév kezdetén

Hagyomány, hogy a közegeházi munkaterületen dolgozók naptári munkaévüket is az ige szavára figyelve kezdik meg egyházunk Üllői úti központjában. Így volt ez január 3-án is, amikor egyházunk székházának kápolnájában gyűltek össze az Országos Egyházi Iroda, a zsinat, a püspöki hivatalok, a gyűjtőmunkák, valamint a Luther Kiadó munkatársai. Az évkezdő együttléten a 121. zsolttár alapján Hafenschér Károly lelkész, országos irodai igazgató hirdette Isten ígétét.

Az áhitatot követően – ugyancsak a hagyományoknak megfelelően – az elnök-püspök és az országos felügyelő értékelte az elmúlt esztendő, illetőleg szolt az előttünk álló feladatokról.

Beszédében Ittész János – egyetértve egy világi sajtótermékben aznap megjelent cikkben foglaltakkal – utalt arra, hogy hazánk gazdasági, erkölcsi, politikai és társadalmi válságban van. Míg az elnök-püspök a hitben való helytállás lehetőségét és szükségességét hangsúlyozta, addig

Pröhl Gergely országos felügyelő a külső körülményektől, hatásoktól való elszakadás „technikai” lehetőségeit vette sorra.

Kritikai észrevételeket sem nélkülöző újrakiadójában az országos felügyelő a nagyobb áldozatkészséget és a szellemi, anyagi javakkal való ésszerűbb, hatékonyabb gazdálkodást mondta kívánatosnak, valamint szolt az Üllői úti központ helyzetéről, az épülettel kapcsolatos tervekről.

► G. Zs.

Apróval az aprókért

► FABINY TAMÁS

Kicsi gyerekek voltunk a csöglei parókián. Valakitől ajándékba kaptam egy 1 forintost. Az idősebbek emlékezhetnek erre a nem túl esztétikus, ezüstszínű pénzdarabra: az egyik oldalán egy jókora 1-es volt, a másikon a Magyar Népköztársaság címere. Ettől persze én még jókedvűen pöckölgettem az érmét, talán „fej vagy írás”-t játszottam, mire egyik testvérem rám szolt: „Tamás, ezt be kell ám dobni a perselybe!” Ez a megjegyzés méltó volt egy papgyerekhez, aki otthon nyilván sokat hallott az adakozás fontosságáról.

Azóta eltelt vagy negyvenöt év. Közben nemcsak a világ, hanem az 1 forint is sokat változott, most mégis visszhangzom az akkor hallott mondatot: azt be kell ám dobni a perselybe! Na jó, legyünk megengedőbbek: be lehet dobni, vagy érdemes bedobni. Hogy miért? Mert márciustól kivonják a forgalomból az 1 és 2 forintost. Azt mondják, hogy ezeknek az apróknak a veretése bizony többé kerül, mint amennyit érnek. Jó néhány éve a fillér tűnt el szinte észrevétlenül, mára pedig, naponta tapasztaljuk, ez a két – a szó szoros értelmében vett – apró pénz szinte fölöslegessé vált. Eleinte csak az újságárutól nem kértük vissza, aztán egyre többször éreztük, hogy csálka módon dagasztja pénztárcánkat.

A vasárnapi offertóriumot hűsögesen megszámláló presbiterek persze alighanem tudnának arról mesélni, hogy milyen sokan tesznek meg mindig ilyen aprópénzt a perselybe. Lehet ilyenkor viccelődni egy hajdani lelkész elhíresült szavaival, aki így hívott fel a szószekekről az adakozásra: „Aztán ne csörögjön, hanem sugogjon!”, ám eszünkbe kell, hogy jusson Jézus példázata az özvegyasszony két fillérérel. Ez az elbeszélés megszegyenit mindenkit, aki a fölöslegből méltóztatik adakozni, és példaként állítja elének azt az egyszerű embert, aki valóban mindenét képes szent célokra odaadni.

„Apróval az aprókért”: ezzel a jelmonddal hirdette meg egyházunk – mindhárom püspök, sőt az országos presbitérium támogatásával is – azt az akciót, amelynek keretében február 24-ig a templomokban gyűjtjük ezeket a hamarosan fölöslegessé váló 1 és 2 forintost. A befolyt összegből egyházunk gyermekmunkáját, ezen belül is az evangélikus óvodákat kívánjuk támogatni.

Ha már kilépnek életünkől ezek az aprópénekek, akkor búcsúzzunk tőlük oly módon, hogy azzal egy nemes ügyet támogassunk. Bátorítsuk családunk legkisebjeit arra, hogy már otthon rakosgassák össze ezeket a pénzecskéket, hogy aztán a templomi perselybe dobhassák őket. Ha már meg kell válnunk egy- és kétforintosainktól, váljunk meg tőlük derűsen!

Talán így is érthetjük az apostoli ígét: „... a jókedvű adakozót szereti az Isten.” (2Kor 9,7)

Próbálok magam is derűsen búcsúzni. Gyermekem szinte el sem hiszik, hogy én még látam lyukas kétfillérest! Meg emlékszem az 5 és 10 filléresre. No meg a tantuszra, amellyel a fülkéből telefonálni lehetett, s amelyet a trafikokban 90 fillérért árúsítottak.

De sokat is ért egykor a ma már kiselejtezésre ítélt 1 forintost! Ezen a hatvanas években egy nagy adag fagyaltot lehetett venni, hiszen a kis adag mindössze 50 fillérbe került... Emlékezem szerint még a nyolcvanas évek elején is 1 forint volt a villamosjegy. A metró is, ha valakinek nem volt bérlete, egy 1 forintost érmét kellett bedobni, hogy ne csapódjon össze lábunk előtt a rettegő fotocellás kapu. Érdekes módon a buszjegy 1 Ft 50 fillérbe került. Ma, amikor a fongrásnál adott esetben több ezer forintot hagyunk, szinte mesének tűnik, hogy egykor édesanyám 5 forinttal küldött el a borbélyhoz: a 4,50-es hajvágást még borraavalól is ki tudtam egészíteni. A hajdani rajzfilmsorozatban is így hangzott Mészga Aladár sokat idézett szemtelensége: „Egy forintért megmondom!” A mi nap egy reklámban így aktualizálták ezt a legendás mondatot: „Egy euróért megmondom!”

Idézzük fel derűsen az 1 forintossal kapcsolatos emlékeinket, és vigyük el a pénzerméket jó szívvel az evangélikus istentiszteletekre, bibliáórákra. Reménység szerint minden lelkész felhívja erre a figyelmet, és minden templomban rendszeresen erre a célra egy külön perselyt, ládikát vagy dobozt. Talán az egyházi iskolák és egyéb intézmények is az ügy mellé állnak. Reméljük, minél több templomi hirdetőtáblán, internetes honlapon és hírlevélben megjelenik a gyűjtésről szóló plakát. Minden lelkész és gyülekezeti tag leleményességére számítunk.

Karácsony napján, egy televíziós istentiszteleten szóltam arról az akcióról. Két napra rá egy család két súlyos dobozban közel húszkilónyi egy- és kétforintost hozott el a püspöki hivatalba. De ne legyenek ilyen vérmes reményeink. Ha minden gyülekezetben csak néhány maréknyi aprót tesznek ezekbe a gyűjtőperselyekbe – tartalmukat munkatársaink február utolsó hetében gyűjtik össze –, akkor már több százezer forinttal is támogathatjuk evangélikus óvodáinkat.

„Az aprókat áldd meg...” – énekeljük kedves karácsonyi énekünkben (169. ének, 3. vers). Weöres Sándor szép szövege természetesen nem az aprópénzre, hanem a kicsiny gyermekekre utal. Ám ha tevékenyen részt veszünk egy jóízű országos evangélikus játékban, akkor sok-sok összegyűjtött aprópénzzel segíteni tudunk számos kisgyermeknek, és azok az aprók valóban áldásban részesülhetnek.

Aprókkal az aprókért. Úgy vélem, ez szép program. És a jókedvű adakozót valóban szereti az Isten.

Apróval az aprókért

2008 tavaszától kikerülnek a forgalomból az egy- és kétforintosok. Vájon meg időben ezektől a pénzerméktől oly módon, hogy együttal nemes célt is támogassunk velük!
A Magyarországi Evangélikus Egyház február 24-ig templomokban gyűjti az egy- és kétforintosokat, a befolyt összeget pedig az egyházi gyermek- és óvodai munkára fordítja.

Köszönjük segítségét!

A BIBLIA ÉVE

Mózes második könyve – szabadság

Az Ószövetség második könyve az Egyiptomban kis törzsből nagy néppé lett Izráel sorsát írja le. Beszámol arról, hogyan kényszerítette őket az új fáraó (az egyiptomi történelem II. Ramszesze) rabszolgamunkára, majd Isten segítségével hogyan szabadultak ki Egyiptomból. Ezért nevezték el a könyvet a görög és latin Bibliában *Exodusnak*, vagyis „kivonulásnak”.

A rabszolgasorban sánylódó zsidóság számára Isten küldött szabadítót Mózes személyében. Mózes az égő csipkebokornál úgy ismerte meg Istent, mint aki „jelen van” a választott nép életében. Ezt tapasztalták meg a menekülő zsidók is, amikor Isten megszabadította őket az üldöző egyiptomi hadseregtől. Izráel számára az exodust követő pusztai vándorlás és a Sínai-hegynél kötött szövetség is élvezetekre maradandó istenélményt jelentett.

A szabadság nehézsége

Isten választott népe előbb ismerte meg Istent szabadító Úrként, mint teremtőként. Az Istentől elnyert szabadság élménye vezette el a zsidóságot arra a hitre, hogy Isten az egész teremtett világ Ura is. A későbbiekben az Ószövetség állandó kérdése maradt, hogy a nép vajon képes-e megfelelni a szabadító és a velük szövetségre lépő Isten elvárásainak. Elvégre mindig sokkal könnyebb körültekinthetően az éppén aktuális „aranyborjút”, mint a láthatatlan, kiábrázolhatatlan, de szabadító Istenben bízni.

A szabadság kérdése

Korunk emberét a szabadsággal kapcsolatban elsősorban két kérdés foglalkoztatja: emberi szabadságunknak és Isten mindenhatóságának az összefüggése (vagyis a szabad akarat kérdése), valamint a politikai szabadság (és következményei, például a lelkiismereti és vallás-szabadság, a sajtó- és szólásszabadság). Az előbbi kérdéssel éppen az *Exodus* és e könyv nyomán Pál apostol foglalkozik sokat a *Római levél* kilencedik részében.

A mai értelemben vett politikai szabadságról nem tud a Biblia, hiszen az ókorban még nem létezett e fogalom. A politikai és gazdasági elnyomással kapcsolatban azonban éppen az *Exodusnak* és a prófétai könyveknek van sok, ma is megszívlelendő mondanivalójuk.

„Azok, akik feladnák a szabadságot azért, hogy ideig való biztonságot kapjanak cserébe, sem a szabadságot, sem a biztonságot nem érdemlik meg.” (*Benjamin Franklin*)

„Az abszolút hatalom az emberből nem istent, hanem ellenistént formál. Isten ugyanis a porból teremtette, a zsarnok viszont porrá zúzza az embert.” (*Eric Hoffer*)

► Magyar Bibliatársulat

SEMPER REFORMANDA

„A dicsőség teológusa a rosszat jónak, a jót rossznak mondja, a kereszt teológusa azt mondja, ami a valóság. Ez nyilvánvaló, mert míg nem ismeri a Krisztust, nem ismeri a szenvedéseiben elrejtőzködő Istent sem. Ezért többre becsüli a cselekedeteket a szenvedéseknél, a dicsőséget a keresztnek, az erőt az erőtlenségnek, a bölcsességet a bolondságnál és általában a kellemeset a kellemetlennél. Ilyenek azok, akiket az apostol a Krisztus keresztje elenségeinek nevez (Fil 3,18). Így van ez, mert gyűlölik a keresztet és a szenvedéseket, valójában a cselekedeteket és ezek dicsőségét szeretik, és így a keresztből fakadó jót rossznak mondják, az emberi cselekedetből származó rosszat pedig jónak.”

► Luther Márton: Heidelbergi disputáció (Nagybocskai Vilmos fordítása)

VÍZKERESZT ÜNNEPE UTÁN UTOLSÓ VASÁRNAP – 2Pt 1,16–21

Krisztus dicsősége

A vízkereszt utáni első vasárnap idén a vízkereszti ünnepkör utolsó vasárnapja is. Jellegét ez határozza meg. Igéinek fókuszában – mint minden esztendőben – most is a megdicsőült Krisztus áll. Az evangéliumban az Úr Jézus színeváltozásának (transzfiguratio) történetét hallhatjuk.

Az epistola írója, aki az írásmagyarázóknak szerint nem azonos az apostollal, erre hivatkozik. A megdicsőült szemtanújának vallja magát. Azért teszi, mert így szeretné elérni, hogy levelét Péter apostolnak tulajdonítsák. Hiszen János apostol – aki Péter és Jakab társaságában maga is szemtanúja volt a színeváltozás csodájának – evangéliumában így nyilatkozik: „Az Ige testté lett, közöttünk lakott, és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét, telve kegyelemmel és igazsággal.” (Jn 1,14)

Az apostolok a szó szoros értelmében szemlélői voltak a názáreti Jézus istenségének. Ezt a szemtanúságot az első századok kereszténysége a tizenkettő kiváltságának tartotta. Függetlenül attól, hogy a második Péter-levél szerzője az apostol volt-e, vagy valaki más írta-e a neve alatt, a levél mindenképpen azt bizonyítja, hogy a kortárs olvasó ezt a szemtanúságot tudja az apostoli tekintély forrásának.

A színeváltozás nem csupán Jézus csodáinak egyike. Persze nem vitatható, hogy

valamilyen módon minden csodában Jézus isteni hatalma nyilvánult meg. De csak közvetve. A történekből következtetni lehet erre. (Jézus ellenségei rendre más következtetésre jutottak: azzal vádolták Jézust, hogy az ördöggel cimborál.)

A megdicsőülés hegyén nincs szükség semmilyen következtetésre. Itt Jézusnak nem az isteni hatalma nyilvánul meg, hanem istensége lesz láthatóvá. És a látványt mennyei szózat is megerősíti. A kiválasztott három apostolnak nem lehet kétsége: Jézus emberré lett Isten. Úgy, ahogy János írja: benne az örök Ige öltött testet, aki már kezdetben Istennel volt, és egy volt Istennel. Péternek, Jánosnak és Jakabnak a Tábór-hegyi élmény után nem maradhatott kétsége afelől, hogy az ember Jézus nemcsak hogy isteni hatalommal rendelkezik, hanem Isten.

Apostoltársaik, akik nem voltak velük a hegyen, akkor nyerhettek hasonló bizonyosságot, amikor a viharzó tavon Jézus szemük láttára Istentként uralkodott a természet erőin (vízen járás), és amikor parancsolt az elemeknek, azonnal engedelmeskedtek. Itt sem volt szükség következtetésre. Ennek az eseménynek sem volt más tanúja az apostolokon kívül. János joggal terjeszti ki a tizenkettőre: „...láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét...”

Mégse gondoljuk, hogy ez a kiváltság az apostolok számára megkönnyítette a Jézusban való hitet. Hiszen Péterről tudjuk, hogy nem sokkal később, nagypéntek hajnalán, mielőtt a kakas megszólalt, háromszor tagadta meg Mesterét. A többi tanítvány is csalódottan és hitetlenül szétszaladt, egyedül János tartott ki a tizenkettőtől. De az ő hűségében sem annyira a hit, mint inkább az együtt érző szeretet nyilvánult meg.

A Tábór-hegyi élménye, Jézus istenségének megtapasztalása egyiküket sem tette képessé arra, hogy a Golgota hegyén úgy nézzenek fel a keresztre, hogy a megfeszített Istent, a *Deus crucifixus* szemléljék és imádják. Ott csak a lator fohászzkodott az istenségét emberi testnek gyalázata alatt elrejtő Jézushoz mint Isten eljövendő országának királyához, és csak a pogány római százados mondta ki, hogy „bizony, Isten Fia volt ez!” (Mt 27,54) Pedig ez a két ember nem volt ott a Tábór hegyén, és nem hallotta az isteni szózatot.

Akik viszont szemtanúi voltak a megdicsőülésnek, és hallották az isteni szózatot: „*Ez az én szeretett Fiam, akiben gyönyörködöm...*”, azokat ez nem mentette meg az eleséstől, amikor a másik hegyen, a Golgotán Jézus emberségével a kereszt gyalázatában szembesültek.

A VASÁRNAP IGÉJE

Akár átélt tapasztalata alapján, akár az apostol sorsáról más forrásból szerzett ismeretei birtokában mondja a második Péter-levél szerzője, mindenképpen meg kell szívlelnünk: ha meg akarunk állni a hitben, akkor mi is csak a prófétai beszéden, az Írás szaván tájékozódhatunk. Mert el fog jönni életünkben az az időszak, amikor nekünk sem lesz elég, ha a Jézussal kapcsolatos korábbi hittapasztalatainkra támaszkodunk, bármilyen meggyőzőnek érezzük is ma még őket. Egyszer csak nem lesz elég a korábban szerzett belső bizonyosság, és el fogunk esni, ha nem halljuk meg a kívülről hangzó igét, és nem tudunk teljes szívvel ráhagyatkozni.

Hiába volt a Tábór-hegyi élmény, hiába hallották a mennyei szózatot, Pétert, Jánost és Jakabot is csak az segítette talpra nagypénteki bukásából, amikor a feláradt Krisztus megállt előttük, és megszólította őket: „*Békesség néktek!*”

Mi is szüntelenül rá vagyunk utalva az élő Jézus élő igéjére, a „viva vox evangelii”-re, amely az Írás betűjét a Lélek által melegevítő „prófétai szó”: az igehirdetés és a „consolatio fratrorum”, a testvérek vigasztalása formájában érhet el bennünket akkor is, amikor korábbi hittapasztalataink kevésnek bizonyulnak.

■ VÉGHELYI ANTAL

Oratio œcumenica

[Lelkés:] Mindenható Isten, szerető mennyei Atyánk! Köszönjük, hogy Fiadban kijelentetted életünk örök igazságaként irántunk való szeretetedet. Köszönjük neked, hogy az ő nevében bizalommal fordulhatunk hozzád imádságunkban.

[Lektor:] Könyörgünk, Atyánk, ezért a világról, amelynek életét oly szövvényesen hálózza be az emberi önzés és felelőtlenység. Te látod, milyen igazságtalanul gazdálkodunk azokkal a kincsekkel, amelyeket közös felelősségvállalásunkra bízál. Te látod egyesek mérhetetlen gazdagságát, de hozzád kiált az éhen halt, megfagyott, az esztelen háborúkban meggyilkolt emberek vére is. Tisztább, igazságosabb, békésebb világot szeretnénk magunk körül szűkebb és tágabb környezetünkben egyaránt. Áldd meg azok munkáját és életét, akik a döntési helyzetekben a tisztaságot, az igazságosságot akarják szolgálni. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Könyörgünk egyházadért, amelyre rábíztad

törvényed és evangéliumod hirdetését. Könyörgünk azért, hogy örök igéd érthetően és hitelesen szólaljon meg mindenütt a világban. Könyörgünk azokért a keresztényekért, akiknek az élete és a szabadsága ma vesztélyben van hitük miatt, és könyörgünk azokért is, akik a körülöttük lévő szabadságban talán már nem is érzik, hogy elhivatásuk kegyelem és az elhívó iránt való felelősség. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Könyörgünk azokért, akiket mi riasztottunk el a veled való közösségtől; azokért, akiknek a szenvedésén mi nem nyihattunk, bár tehetünk volna; azokért, akiket mi nem hallgattunk meg; azokért, akiket mi nem látogattunk meg; azokért, akik iránt mi voltunk közönyösek. Csak abban bízhatunk, hogy te találsz utat mindenkihez még akkor is, amikor azt éppen követeid állják el. Nekünk pedig segíts, hogy hibáinkból, bűneinkből felismerjük azt, hogy mit kell másképpen elvégeznünk, és adj erőt a megújulásra. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Könyörgünk gyülekezetünkért. Ha megfáradtunk megszokott gyülekezeti életünkben, adj lelkesedést és bátorságot, hogy új utakon is el merjünk indulni. Ha agasztanak gyülekezetünk, épületeink gondjai, ajándékozz meg találékonysággal és a közösségünkért érzett felelős szeretettel minket. Ha emberek közötti konfliktusok terhelik közösségünket, segíts megtalálni a megbocsátás útját. Urunk, kérünk, segíts, hogy tiszta, boldog, a beléd kapaszkodó hitben erős közösséggé legyünk. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lelkés:] Mennyei Atyánk, köszönjük, hogy életünk minden pillanatában a te kegyelmedbe rejtetten élünk. Köszönjük neked, hogy kegyelmed és szereteted igazsága egykor legyőz minden igazságtalanságot, önzést, közönyt és bűnt, és teljességre juttatod országodat mindörökké a mi Urunk, Jézus Krisztus által.

[Gyülekezet:] Ámen.

AKI TITEKET HALLGAT...

Fáradtság?!

► **Ünnepek után vagyunk. Nem egy ismerősömtől hallottam: „Elfáradtam az ünnepekben.” Számukra az év első napjai arra szolgáltak, hogy kipihenjék az ünnepnapokat. Egyik lelkész testvér őszinte szóval vallotta meg a minap levelezőlistánkon, hogy elfáradt a sok igehirdetési szolgálattól advent, karácsony, újév egymásutánjában. Jogos a panasz, hisz nem könnyű az ünnepnapok prédikátori szolgálata. És vajon mi a helyzet a másik oldalon, az igehallgató szempontjából?**

Hogy állunk az igehirdető fáradtságával? Emlékszem, szórványlelkész koromban volt olyan karácsony, amikor szentestétől vízkeresztig harminckét istentiszteletet tartottam. Hihetetlen megterhelés – mondhatná bárki. Mégis az volt a tapasztalatom, hogy nem én tartottam az igehirdetéseket, hanem az igehirdetéseket tartottak engem. Az erő meg sokasodott, a kitartás nem esett nehezemre, az esti fáradtság jóleső érzés volt.

S mindennek mi a titka? A felkészülés, a jó szellemi-lelki kondíció? Vagy vala-

mi más? Lehet, hogy az idejében való készülés, a kondíció hozzájárulhat az eredményhez, de a lényeg máshol keresendő. Az emberek szavába önmagát belealázó Isten gondoskodik nemcsak a hallgatókról, hanem eszközeiről is. Nemcsak az igehallgatókat táplálja bőséggel, hanem vigyáz szolgálaira is, erősíti, támogatja őket. Sokan sokszor és sokféleképpen megtapasztaltuk már ezt.

És mégis, ennek ellenére vannak hullámvölgyek, ahogyan a zsolnáros mondja: elfáradnak, ellankadnak még a legkiválóbbak is... Néha – sajnos ez is tény – van mélypont, netán kiégés is. S ezzel elérkezünk az igehallgatók felelősségéhez, az igehallgatók feladatához.

Egy gyülekezet élő volta, összetartozása, belső ereje attól is függ: tud-e és hajlandó-e imádkozni az igehirdetőért. Az elvárások nagyok. S ez így is van rendjén. A gyülekezet legyen igényes az igehirdetőjével szemben. Várja el, hogy minden erejét, képességét, tehetségét beleadva váljék az Úristen szócsövévé. De az igehallgató közösség legyen igényes az imádságban is! Abban, hogy a lelkésze bele ne fáradjon a szolgálatba. S tegyen meg mindent azért, hogy a prédikáció olyan emberi háttérrel születhes-

sen meg, amely hordozza, emeli, segíti a szolgálattétvét.

Gondoljunk végig a kifáradás kérdését a szorgalmas igehallgató szempontjából is! Nem túl megerőltető számára egy ilyen ünnepi sorozat, mint amely éppen mögöttünk van? Nem fenyegeti az igehallgatót is az, hogy telítődik, hogy ráun a túl sok alkalomra, „hozzászokik” az örömhírhez, s már nem is tud neki igazán örülni?

Megszokásból igét hallgatni nem túl hatékony: ilyenkor mondatok sikkadnak el, a gondolatok elszállnak, a fontos üzenetek elmennek a fülünk mellett. Nem helytálló ez esetben is az, hogy a kevesebb több lenne? S ott, ahol egyetlen igehirdető van, tehát a személyi változtatás sem segít – ilyen a gyülekezeteink java része –, nem válhat olyannyira egysíkúvá az igehirdetés, hogy az igehallgató már nem éri friss és új impulzus?

A belefáradás reális veszély az igehallgató oldaláról. Ezzel számolni kell lelkészeknek és gyülekezeti tagnak egyaránt. De a tudatos keresztény gondolkodás és a lelkipásztori attitűd itt is segíthet elkerülni a bajt.

Nincs olyan igehirdető, aki mindig egyforma színvonalon tud prédikálni.

Vannak jobb napok, és vannak ügyetlenre sikeredett teljesítmények. De! Az igehallgató tudatosan képezze magát arra, hogy képes legyen legalább egy mondatot megragadni, tarisznyájába eltenni, magával vinni. Ugyanakkor soha ne feledje, hogy az Úristen ott, akkor és úgy munkálkodik, ahol, amikor és ahogy neki tetszik. Lehet, hogy a látszólag briliáns pillanatból nem értékesít sokat. A fáradt füllel meghallott fáradt szóból pedig mégis olyat hoz elő, ami váratlan s talán nekünk, embereknek logikátlan. Istennek van hatalma arra, hogy saját belátása szerint cselekedjen az igehirdető szavával és a hallgató befogadóképességével.

Ugyanakkor nekünk, igehirdetőknél is feladatunk, lehetőségünk, sőt kötelességünk az imádság. Nemcsak azért, hogy a Lélek járja át az általunk kimondott szót, hanem azért, hogy az igehallgató nyitott legyen, ne fáradjon bele az igehallgatásba, és befogadja azt, amit általunk szól az Isten.

Figyelem, tanulás, edzés, koncentráció és imádság – ezek a megfáradás elleni vitamink igehirdetőknél és igehallgatóknál. Ünnepek után és egész évben.

■ HAFENSCHER KÁROLY (IFJ.)

IGE + HIRDETŐ

Kényszer, kegyelem, hivatás

Interjú Csorba István karnaggyal

► „Én a zenét a teológia után az első helyre teszem” – írta egykor Luther Márton. Előkelő helyen áll a zene, közelebből az egyházzene Csorba István életében is, aki már ötesztendőskorában erős késztetést érzett arra, hogy a zongorához üljön... És bár azóta eltelt néhány évtized, lelkesedése megmaradt. Egyéb elfoglaltságai mellett 1955 óta (!) dirigálja a budavári evangélikus gyülekezet kórusát.

– A Schütz kórus és az ugyanezt a nevet viselő kamarazene az évről évre – immár másfél évtizede – karácsonyi-advéni koncerttel kedveskedik a templomba látogatóknak. A tavalyi alkalom programjával két neves személyiségre is emlékeztek...

– Az elmúlt esztendőben a korai barokk zeneművészet egyik legkiválóbb komponistájának és nemzetünk kiemelkedő zeneszerzőjének egyaránt kettős jubileuma volt. A német Dietrich Buxtehude 370 éve, 1637-ben látta meg a napvilágot, és 300 éve, 1707-ben hunyt el. A magyar Kodály Zoltán pedig 125 éve, 1882. december 16-án született, és negyven esztendeje távozott az élők sorából. Indokolt volt tehát, hogy budavári hangversenyünkön az ő munkásságuk előtt tisztelegjünk.

– Ha jól tudom, ezen a koncerten az Ön egyik műve, a Szép hajnalcsillag is felszenült, mi több, Kodály című verse is elhangzott. Gondolom, a jelenlévők közül sokakat meglepett, hogy Ön verselő is...

– Valószínű, holott a komponálás mellett az írás is jó ideje része az életemnek. Írtam már „alkalmi verseket” családi összejövetelekre, ünnepélyekre, országos evangélicizációkra vagy épp a Szélerősa ifjúsági találkozó verspályázatára. A szívemnek a szonettek a legkedvesebbek; már nyolcvan papírra vettem. Mindegyik a zenéhez kapcsolható valahogyan; az első 2005-ben született.

– Tervezi-e, hogy közkinccsé teszi költeményeit, kórusműveit?

– Örömmel venném, ha megjelenének. A szonettek esetében ez még csupán álom; ami a zenei szerzeményeket illeti, velük kapcsolatban már előrébb tartok. Tizenhét olyan zeneművem született, amely hittudományi egyetemünk egy-egy konkrét alkalmához, illetve az intézményhez egykor vagy jelenleg kapcsolódó személyiséghez kötődik. Remélem, nyomtatásban is mielőbb megjelenhetnek majd. Már megvan a kötet munkacíme is: *Testvéreimért áldlak*.

– Konkrét alkalmakra és személyekre utalt. Például legutóbbi szerzeménye – a Veni Sancte Spiritus! – egyetemünk tanévnyitói ünnepélyén hangzott el. Ugye jól tudom, hogy Ön már a kilencvenes évek elejétől részt vesz a teológián folyó munkában?

– Hosszú út vezetett a teológiára. 1994-ben kerültem oda. Karvezetés-énektanár szakon végeztem, 1955 és 1960 között vol-

tam a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola – ma már egyetem – hallgatója. Sokat jelent számomra, hogy járhattam Kodály Zoltán népzeneóráira, és hogy az ő neves tanítványai közül néhány – például Gárdonyi Zoltán, Bárdos Lajos, Ádám Jenő, Szőnyi Erzsébet vagy Vásárhelyi Zoltán – a tanárom volt. A diploma megszerzése után különböző fővárosi általános és középiskolákban tanítottam, emellett pedig a KISZ Központi Művészegyüttesének szólistacsoportját, később az akkor még Pénzügyi és Számviteli Főiskola nevet viselő felsőoktatási intézménynek a női karát vezényeltem.

– Akkor bizony, ha jól sejtem, mozgalmi dalokat is kellett tanítania...

– Ez igazából nem jelentett problémát a számomra, a maga

kért időről időre, hogy alkalmi műveket, énekfeldolgozásokat komponáljak, így már fiatalon zeneszerzői gyakorlatra tehettem szert. Ugyancsak Sulyok Imre volt az, aki Várady Lajos budavári lelkésznek azt javasolta, hogy engem bízzanak meg az 1955 nyarán Dóka Zoltán akkori segédlelkész alapította budavári énekkar vezetésével. E kórus 1972-ben vette fel a neves evangélikus zeneszerző, Heinrich Schütz nevét.

Az évek során mintegy háromszáz művet adtunk elő, ezek közül néhány az én szerzeményem. Ez idő alatt több százan énekeltek a kórusban. Az alapító tagok közül Madocsi Márta még ma is közöttünk van.

Az Evangélikus Hittudományi Egyetemre 1994-ben, az akkori rektor – dr. Reuss András – hívásá-

A SZERZŐ FELVÉTELE

helyén tudtam kezelni. Egyébként is, abban a korban az ember nem nagyon tehetett mást... Maga az együtt éneklés öröme, a tehetséges tanítványok – a művészegyüttesben például Sebestyén Márta, Oszvald Marika – mindenképpen nagyon sokat jelentettek. És szerencsére nemcsak mozgalmi dalokat énekelünk,

ra kerültem. Két évig a főtákarit tiszteletöltöttem be, utána a teológusotthon akkori igazgatójának, Zászkálczy Pál lelkésznek és néhány lelkes hallgatónak a kérésére elvállaltam az egyetem énekkarának vezetését. Ezt a szolgáltatást a 2006/2007-es tanév végzetével Wulfné dr. Kinczler Zsuzsannának adtam át. Azóta már „csupán” óraadó tanár vagyok az egyetemen, éneket, zeneelméletet tanítok, harmoniumoktatást tartok.

– Szerényen elhallgatta, hogy Ön mintegy „mellesleg” 1954 óta szervezi az úgynevezett kantátákat, amelyek keretében a Budai Egyházmegye énekkarai lépnek fel Cantate vasárnapján az egyházmegye templomaiban. A budavári evangélikus gyülekezetben presbiter, illetve a zenei bizottság vezetője. Zenei felelős a Budai Egyházmegyében, valamint tagja az országos egyház zenei bizottságának is... Hogy bírja?

– Én, köszönöm, jól; a családom, feleségem, gyermekeim, unokáim már néha nehezebben viselik, hogy keveset látnak. Mégis engednek tevékenykedni, mert tudják, hogy a feladataim elvégzése örömet jelent számomra. Ezért is jó, hogy ebben az esztendőben sem fogok unatkozni. A megszokott teendők mellett formálódik bennem egy Szélerősa-dal is az ideai találkozó *Hol a határ?* mottójára. Tavaly új megbízást is kaptam egyházunk egyházzenei bizottságától egy két- és háromszólamú kórusgyűjtemény összeállítására. Ezt a munkát egy fiatal, lelkes és tehetséges énektanárnővel, Bihari Nórával együtt végezzük. Az ilyen feladatokban van már némi gyakorlatom – annak köszönhetően, hogy szerkesztőként működtem közre a karénekeskönyv első kötetének, valamint az *Új ének* című ifjúsági énekeskönyvnek a munkálataiban – de szeretem az új kihívásokat is. Örömmel tölt el, hogy tehetem a dolgom, és a zenével foglalkozhatom, ami egyben belső kényszer, kegyelem és hivatás is számomra.

■ GAZDAG ZSUZSANNA

CSORBA ISTVÁN

Kodály

Felmagaslik Mátra büszke ormán Alakja, mint biztató szívárvány. Népünk sok dalát csokorba szedte, Alázattal elibénk letette.

Múltból merítve nekünk énekelte, Az emberek közt tartós hidat vert. Lelke mélyéből új hitet adott, És felzengtek a lelkes kórusok.

Októberi izzó lángolásban Felkiáltott „Zrínyi szózatát”-ban, S a „Magyar zsoltár” új erőt adott!

Nemzetének nagy tanítója volt, Igaz ügyekért síkraszállt s dacolt. Emléke él, s formál szebb holnapot!

(2007. augusztus 1.)

hanem magyar népdalokat, klasszikusokat, más népek dalait és színvonalas új műveket is.

– Mikor és hogyan kapcsolódott be az egyház zenei életébe?

– A Kelenföldi Evangélikus Egyházközségben konfirmáltam 1949-ben a gyülekezet kórusának – amelyet akkor Sulyok Imre vezetett, aki egyébként az idén ünnepeli kilencvenhatodik születésnapját – 1952-ben lettem a tagja. Ó

Felvétel az Evangélikus Hittudományi Egyetemre a 2008/2009-es tanévre

Az Evangélikus Hittudományi Egyetemen lelkészek, hittanárok és kántorok képzése folyik.

A képzés lehetőségei a következők:

A) Nappali tagozaton *teológus-lelkész osztatlan mesterszakon (MA)* a lelkészi szolgálatra felkészítő teológiai tanulmányok. A tanulmányi idő hat év. A képzés helye: Budapest.

B) Nappali tagozaton *bachelor (BA) szintű katekéta-lelképészeti munkatárs alapszak*. A tanulmányi idő három év. A képzés helye: Budapest.

C) Nappali tagozaton *bachelor (BA) szintű katekéta-lelképészeti munkatárs alapszak*. A tanulmányi idő három év. A képzés helye az EHE Nyíregyházi Főiskolára kihelyezett tagozata.

D) Nappali tagozaton *bachelor (BA) szintű kántor alapszak*. A tanulmányi idő három év. A képzés helye: Budapest.

E) Levelező tagozaton *bachelor (BA) szintű katekéta-lelképészeti munkatárs alapszak*. A tanulmányi idő három év. A képzés helye: Budapest.

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem felvételi rendje a következő:

A felvételi (érettségi) pontszámot (legfeljebb 200 pont) a magyar nyelv és irodalom, valamint a hittan tantárgyból tett érettségi eredménye határozza meg. (A nyíregyházi kihelyezett tagozaton a hittanérettségi kiváltható történelem-, a kántor alapszakon ének-zene – zeneművészeti szakközépiskolából érkezők esetén bármely más közismereti tárgyból tett – érettségivel.)

Hittan tantárgyból érettségi vizsgát azokban a középiskolákban lehet tenni, amelyek helyi tantervében a hittan tantárgy szerepel. Akinek világi középiskolában nincs módja hittanérettségét tenni, vendégtanulói jogviszonyt létesíthet olyan egyházi iskolával, amelyben a hittan érettségi tárgya. A vendégtanulói jogviszony nem jár óralátogatási kötelezettséggel, azonban a négy év anyagából az érettségi vizsgát megelőzően osztályozóvizsgát kell tenni. Akinek eddig nem állt módjában hittan tantárgyból érettségi vizsgát tenni, felvételi vizsgát tesz az Evangélikus Hittudományi Egyetemen a középiskolai evangélikus hittantanterv anyagából.

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem a felvételt *alkalmassági vizsgához* köti. Ennek főbb szempontjai a következők: 1. beszédtechnika; 2. ének, zenei hallás; 3. kommunikációs készség; 4. pszichológiai alkalmasság; 5. érdeklődés a keresztény egyház élete iránt; 6. motiváció; 7. elkötelezettség a keresztény élet folytatása mellett.

Kántor alapszak esetében az alkalmassági vizsga a zenei készségek és ismeretek felmérésével egészül ki. Ennek szempontjai az EHE honlapján (<http://teol.lutheran.hu>) olvashatók.

Az érdeklődők számára az egyetem a tavaszi szemeszterben előzetes egyeztetés alapján konzultációs lehetőséget biztosít. Érdeklődni a gergely.finta@lutheran.hu e-mail címen vagy a 20/824-4900-s telefonszámon lehet.

A nyíregyházi kihelyezett képzés alkalmassági vizsgájáról dr. Cserháti Mártától kérhető információ a 20/824-2432-es telefonszámon.

A tanulmányi pontok (legfeljebb 200 pont) kiszámítása a magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, idegen nyelv és választott tárgy utolsó két (tanult) év végi érdemjegye, valamint az érettségi átlaga alapján történik.

Többletpontként összesen legfeljebb 80 pont adható. Az emelt szintű érettségi vizsga (30%-ot meghaladó teljesítmény esetén) felvételi tantárgyanként 40 pontot ér. A nyelvtudásért legfeljebb 50 többletpont adható. A középfokú C típusú államilag elismert nyelvvizsga 35, a felsőfokú C típusú nyelvvizsga 50 pontot ér.

Az EHE rektori hivatalában beszerezhető saját jelentkezési laphoz a következő okmányokat kell mellékelni: 1. születési anyakönyvi kivonat; 2. érettségi bizonyítvány; 3. felsőfokú iskolai végzettséget igazoló bizonyítvány, ha van; 4. keresztelési bizonyítvány; 5. legalább két évvel korábbi konfirmációt igazoló bizonyítvány; 6. kézzel írott részletes önéletrajz, mely feltárja a jelentkező családi és szociális körülményeit, kapcsolatát gyülekezetével, valamint a jelentkezés indítékait; 7. az elmúlt két évben végzett egyházi szolgálatairól (az illető gyülekezet lelkésze által) kiállított bizonyítvány; 8. az esetleges állami (vagy azzal egyenértékű) nyelvvizsgáról kiállított bizonyítvány; 9. a jelentkező nevére megcímzett és felbélyegzett boríték.

Az okmányokat eredetiben kell beküldeni, de indokolt esetben hiteles másolatban is lehet mellékelni. A másolat „egyházi használatra” megjelöléssel az egyházközségi lelkész által is hitelesíthető.

A felvétellel szükséges annak a lelkésznek a jelentkezés alkalmasságáról való ajánlása, aki az illetőnek az utóbbi időben a lelképásztora volt. Az ajánlást a lelkész a kérvénnyel egyidejűleg küldje meg külön levélben, közvetlenül az EHE rektorának címezve.

A fentiek szerinti mellékletekkel ellátott kitöltött jelentkezési lapnak, valamint a piros postautalványon feladott 4000 Ft felvételi eljárási díjnak 2008. február 15-ig kell az Evangélikus Hittudományi Egyetem Rektori Hivatalába beérkeznie (1141 Budapest, Rózsavölgyi köz 3.; tel.: 1/469-1051; 1/383-4537).

Az alkalmassági és az esetleges hittan tantárgyi felvételi vizsgára 2008. július 7–8-án kerül sor.

A Magyarországi Evangélikus Egyház hittantanterve megtalálható az *Evangélikus Közlöny* 2004. július 30-ai számában, mely hozzáférhető a lelkészi hivatalokban, és letölthető a www.lutheran.hu/zportal/hittan weboldalon. A gimnáziumi hittantantörvények a Luther Kiadó könyvesboltjában (1085 Budapest, Üllői út 24.; tel.: 1/411-0385).

DR. CSEPREGI ZOLTÁN rektor

Kántor alapszak az Evangélikus Hittudományi Egyetemen

2007 szeptemberében egyetemünkön megindult a felsőfokú kántorképzés.

Evangélikus oktatási rendszerünkben, tanítóképzőinkben egészen a II. világháborút követő évekig hangsúlyos szerepet kapott a zenei, egyházzenei képzés is. A kántortanítók szolgálata alapvetően határozta meg gyülekezeteink életét a 20. század első felében. A tanítóképzők bezárásával a felsőfokú egyházzenei képzésnek ez a fontos fóruma is megszűnt. A zeneakadémiai egyházzene szak bezárásával pedig teljesen ellehetetlenült a felsőfokú egyházzenei képzés Magyarországon.

Míg a Zeneakadémián már több mint tizenöt éve újraindulhatott az egyházzenei képzés, egyházunkban tavaly kezdődött meg a felsőfokú kántorképzés. A hittudományi egyetemen a bolognai rendszer szerint hároméves felsőfokú alapképzésben (bachelor) részesülnek hallgatóink. Képzésünk a teológiai és zenei alapozó tárgyakra építve hangsúlyosan gyakorlati jellegű. A tárgyak két súlypont, a hangszeres és a vokális egyházzene köré rendeződnek. Célunk, hogy a kántor szakon végzetek hatékony munkatársai legyenek gyülekezetüknek, segítsék a gyülekezeti éneklés ébredését és meglevését, kórust szervezzenek, és színvonalas orgonás szolgálatot végezzenek, zenei és pedagógiai eszközökkel támogassák egyházunk liturgikus életének újjulását. Tantervünkkel segíteni szeretnénk az ifjúsági zene színvonalas ápolását is. A fakultatív órakeret lehetőséget biztosít a hittantanári szak tárgyaik felvételére, illetve további tanulmányok után hittantanári diploma megszerzésére.

Képzési formánkkal a főtákarépzőben végzetek számára felsőfokú továbbtanulási lehetőséget szeretnénk kínálni. A tanterv azonban olyanok számára is biztosítja az egyházzenei ismeretek elsajátítását, akik hivatalos keretek között még nem tanultak egyházzent, de rendelkeznek kellő zenei előképzettséggel.

A felvételi eljárásal kapcsolatban a hittudományi egyetem felvételi tájékoztatója az irányadó, mely megtalálható az egyetem weboldalon: <http://teol.lutheran.hu>, a *Tanulmányi információk – Felvételizőknek* menüponton kattintva.

Az érdeklődők számára az egyetem a tavaszi szemeszterben előzetes egyeztetés után konzultációs lehetőséget biztosít. Érdeklődni a teologia@lutheran.hu e-mail címen vagy a 20/824-4900-s telefonszámon lehet.

FINTA GERGELY, az Evangélikus Hittudományi Egyetem Egyházzenei Tanszékének vezetője

ÉGTÁJOLÓ

Sajnálattal értesítjük olvasóinkat, hogy *Égtájéoló* rovatunk esedékes írása – technikai okok miatt – nem érkezett meg szerkesztőségünkbe. Méltán népszerű „püspökpulvisztikai” rovatunkat azonban természetesen 2008-ban is folytatjuk. – A szerk.

HIRDETÉS

Lelkigondozó szakirányú továbbképzési szak

A Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézete a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskolával és a Károli Gáspár Református Egyetemen együttműködésben 2008 szeptemberétől

akkreditált lelkigondozó szakirányú továbbképzést hirdet

szociális és családsegítő, ifjúsági és sport, valamint kórházi lelkigondozó szakágakban.

A felvétel kritériuma: főiskolai vagy egyetemi hitéleti végzettség, egyházi ajánlás és személyi alkalmasság. A képzés időtartama: 6 félév, 850 óra, havonta 2 nap.

A jelentkezés az intézetben igényelhető jelentkezési lapon történik: *postán*: SE Mentálhigiéné Intézet, 1450 Budapest, Pf. 91.; 1085 Budapest, Üllői út 26.; *e-mailben*: mental@mental.usn.hu; *telefonon*: 1/266-1022. A jelentkezési lap *letölthető*: www.mental.usn.hu.

A képzésről bővebb tájékoztatást ad *Török Gábor* és *Semsey Gábor* (Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézet, 1/266-1022).

HIRDETÉS

Mentálhigiénés és szervezetfejlesztő szakirányú továbbképzési szak

A Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézete 2008 szeptemberétől

akkreditált mentálhigiénés és szervezetfejlesztő szakirányú továbbképzést hirdet

humán segítő foglalkozású szakemberek (pedagógusok, szociális területen dolgozók, lelkészek, orvosok, ápolók és így tovább) részére.

A felvétel kritériuma: főiskolai vagy egyetemi végzettség, személyes alkalmasság. A képzés időtartama: 4 félév, 387 óra, havonta 2 nap (péntek, szombat).

A jelentkezés az intézetben igényelhető jelentkezési lapon történik: *postán*: SE Mentálhigiéné Intézet, 1450 Budapest, Pf. 91.; 1085 Budapest, Üllői út 26.; *e-mailben*: mental@mental.usn.hu; *telefonon*: 1/266-1022. A jelentkezési lap *letölthető*: www.mental.usn.hu.

A képzésről bővebb tájékoztatást ad *Calin Márta* és *Szombathy Mária* (Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézet, 1/266-1022).

HIRDETÉS

Szociális munka mesterképzés

A Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézet szervezésében (igazgató: *prof. dr. Tomcsányi Teodóra*)

szociális munka mesterképzés indul.

A képzést részidős (levelező — L) tagozaton, államilag finanszírozott (Á) és költségtérítéssel (K) formában hirdetjük meg. A képzés ideje 4 félév (120 kredit).

A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadható szakok a teljes kreditérték beszámításával: szociális munka és szociálpedagógia főiskolai szak. A mesterképzés egyetemi oklevéllel zárul.

Jelentkezési határidő: 2008. február 15.
További információ: <http://www.mental.usn.hu>.
E-mail: ladonyi@mental.usn.hu. *Telefon*: Ládonyi Zsuzsanna, 1/266-1022. A képzés adatai a *Felsőoktatási felvételi tájékoztatóban* is megjelentek.

A jelentkezési lapot a megadott határidőig a következő címre kell beküldeni:
Felsőoktatási felvételi jelentkezés, 1380 Budapest, Pf. 1190.

Ötven nemzet fiataljai vettek részt a jubileumi taizéi találkozón

► **Genf templomaiban tartott istentiszteletekkel ért véget az új esztendő első napján a Taizéi Közösség által rendezett harmincadik európai ifjúsági találkozó. A több mint negyvenezer fiatal mintegy ötven nemzet képviselőjében vett részt az ökumenikus rendezvényen; a legnagyobb külföldi csoport ezúttal (is) a lengyeleké volt kilencezer-egyszáz fővel. Ez volt az első olyan taizéi találkozó, amelyet Svájcban, az alapító szülőházájában tartottak. A helyszín azért is jelentős, mert Roger atya Genfben gyűjtötte maga köré az első testvéreket, mielőtt Franciaországban megalapította a Taizéi Közösséget.**

Az ötnapos együttlét során a fiatalok nemcsak hitbeli, hanem politikai kérdésekkel is foglalkoztak. Alois testvér, a közösség priorja a keresztények egységének fontosságát hangsúlyozta, és arra szólította fel a fiatalokat, hogy keressék a keresztények közötti kiengesztelődés konkrét lehetőségeit. „Hogyan beszélhetünk hitelesen a szeretet Istenéről, ha mi magunk nem élünk egységben?” – tette fel a kérdést.

Genf templomaiban a fiatalok szilveszter éjszakáján a világbékeért imádkoztak – különösen a háború sújtotta

térségekre gondolva. Január 1-jén délután egyházközségekben vettek részt istentiszteleteken, majd a vendéglátó családok hívták meg őket ebédre. A találkozón hozzávetőleg ezerkétszáz magyar vett részt, köztük mintegy hét-százötven határon túli fiatal.

A rendezvény során kihirdették, hogy a jövő év végi összejövetel helyszíne Brüsszel lesz. Belgiumi egyházi vezetők

üzenetben köszöntötték a genfi találkozót résztvevőit, és kifejezték afelelti örömeiket, hogy jövőre ők láthatják vendégül a fiatalokat. Az üzenetet katolikus részről *Godfried Danneels* bíboros, prímás, *Guy Harpigny* püspök, anglikán részről *Robert Innes*, a protestáns egyházak képviselőjében *Guy Liagre*, ortodox részről pedig *Panteleimon* metropolita írta alá.

► Magyar Kurír

Ökumenikus hírszöftes

Európai protestáns egyházak az EU-alapszerződés mellett

Az uniós tagországok vezetői a múlt év december 13-án Lisszabonban aláírták az Európai Unió reformszerződését, amely a kudarcot vallott EU-alkotmánytervezet helyére lép. Az Európai Protestáns Egyházak Közösségének (GEKE) vezetői egyetértéssel az új szerződés létrejöttével. Ez az európai protestáns ökumenikus szervezet az utódja a korábban *Leuenbergi Konkordátiának* nevezett egyházi egységmozgalomnak; jelenleg százhuszonöt – evangélikus, református és metodista – egyház a tagja. A tagegyházak egymással szószéki és úrvacsorai közösségekben vannak.

A lisszaboni aláírás után kiadott közleményében a közösség üdvözlöi a reform-alapszerződést, mert az „az európai egységfolyamatban további előrelépést jelent”. „Úgy látjuk – fogalmaz a közlemény –, hogy az új alapszerződés az európai polgárok számára nagyobb lehetőséget nyújt a politikai együttműködésre.” A közösség szerint a szerződés azért is pozitív fejlemény, mert ezzel az EU készségét fejezi ki, hogy „nyílt, transzparens és rendszeres dialógust folytasson az egyházakkal és vallási közösségekkel”.

Jogszályba ütközik a „protestáns harangok” zúgása Spanyolországban

A spanyolországi protestánsok arra kérik a jelenlegi szocialista kormányt, hogy az 1992-ben meghozott, számukra a római katolikusokkal egyenlő jogokat biztosító törvényt a gyakorlatban is teljes mértékben érvényesítse. Spanyolországban a protestánsok – a törvény életbelépése óta eltelt évek alatt – nem létesíthettek börtönlelkésziséget, és katonai lelkigondozást sem végezhettek, annak ellenére, hogy ez idő alatt számuk – a bevándorlás következtében – 1,2 millióra nőtt. A többségi római katolikus felekezethez az ország népességének több mint kilencvennégy százaléka tartozik. A protestánsokat sok önkormányzat – az egyébként diszkókra, éttermekre vonatkozó – „zajrendelettel” korlátozza: tiltja számukra a harangzúgást. Más felekezetekre a tilalom nem vonatkozik. A tavaly december közepén tartott protestáns kongresszus ezt a vallásszabadság korlátozásának tekinti.

Orosz ortodox támogatás az elnökjelöltnél

II. Alekszij pátriárka, az Orosz Ortodox Egyház feje külön nyilatkozatban fejtette ki, hogy egyetért a *Vlagyimir Putyin* jelenlegi elnök támogatását élvező elnökjelölt, *Dmitrij Medvegyev* eddigi első miniszterelnök-helyettes államfővé választásával. A pátriárka állásfoglalását többek között azzal indokolta, hogy *Medvegyev* az elnöke annak az orosz kormánybizottságnak, amely „egyházi ügyekkel foglalkozik, és ebben a minőségében helyeselte, hogy az egyházi oktatási intézmények által kiadott diplomákat az orosz állam elismerje”. Hangsúlyozta azt is, hogy egyetért *Putyin* miniszterelnökké választásával. A patriarchátus külügyi osztályának képviselője ugyanakkor kijelentette, hogy „az egyház nem azonosul egyetlen politikai párttal sem, de ezeknek a személyiségeknek a jelölése Oroszország további fejlődésének a garanciája”. Az orosz egyház azért is tartja elfogadhatónak *Medvegyev* jelölését, mert az országban jelenleg folyó vitában az elnökjelölt azt az álláspontot képviseli, hogy „valamennyi orosz állami iskolában kötelező tantárgyként bevezessék az »ortodox kultúra alapelvei« elnevezésű tantárgyat, amit viszont az Orosz Tudományos Akadémia ellenez”.

A katolikus–ortodox együttműködés újabb jele

XVI. Benedek pápa a Vatikánban fogadta december 14-én *Kirill* orosz metropolitát, a patriarchátus külügyi osztályának vezetőjét. A találkozó előtt a metropolita *Walter Kasper* bíborossal, a Keresztény Egység Pápai Tanácsa elnökével és *Tarcisio Bertone* bíboros államtitkárral is tárgyalt.

Kirill a pápával történt megbeszélés után interjú adott a *L'Osservatore Romano*-nak, a Vatikán hivatalos lapjának, amelyben „pozitív lépésnek” nevezte találkozásukat. A dialógus – jelentette ki – a még fennálló problémák legjobb megoldása. Ugyanakkor számos olyan jelentős ügy van, mint „az alapvető emberi értékek védelme, amely nemcsak Oroszország, hanem az egész emberiség szempontjából fontos”.

Az orosz metropolita javasolta, hogy a nagy nemzetközi szervezetekben –

mint az ENSZ, az Európa Tanács és az Európai Unió – fűzzék szorosabbra a katolikusok és az ortodoxok együttműködését. „A katolikus és az ortodox keresztények nem állnak szemben egymással, legfőképpen nem ellenségek. Szükségünk van egymásra, és végképpen nem szabad elfelejteni, hogy Jézus Krisztus imádságában azt kéri Istentől, hogy tanítványai egyes legyenek. Ugyanahhoz a családhoz tartozunk, és keresztény értékeink is közösek” – hangoztatja az interjúban az orosz ortodox egyház fő.

Az ortodoxia és Koszovó

Szerbia többségi ortodox egyháza meg az elmúlt esztendő végén fordult azzal a kéréssel a világ jelentős keresztény felekezeteihez, hogy az Egyesült Nemzetek Szervezetében akadályozzák meg a Koszovó függetlenségét támogató javaslat elfogadását. „A szerb ortodoxia lelki bölcsőjének tekintett Koszovó területén százötven keresztény kolostort pusztítottak el, hogy így kiirtsák a keresztényeket” – írja a szerb pátriárka, és hozzáteszi, hogy „a nyugati keresztényeknek lelkiismeret-vizsgálatot kellene tartaniuk Koszovó státusát illetően és a keresztény örökség megmentése érdekében”. *II. Alekszij* orosz ortodox pátriárka pedig azt jelentette ki, hogy „a Nyugat elfelejti a Koszovóban élő ortodoxok ezreit, ha tárgyal Koszovó függetlenségéről”.

Svéd egyházi kezdeményezés

A Svéd Evangélikus Egyház egyházi csúcstervezetle hívja a különböző vallások képviselőit. Erre Uppsalában kerül sor közvetlenül az idei ENSZ-klimakonferencia előtt. A 2008. november 28–29-re összehívott tanácskozási több mint negyven vallási közösség képviselőit várják a világ különböző részeiről. Svédország azt reméli, hogy az egyházi csúcstervezetlet után, december 12. és 20. között Lengyelországban rendezendő ENSZ-klimakonferencián *Anders Wejryd* svéd érsek átadhatja a vallások képviselőinek manifestumát. A svéd evangélikusok bíznak abban, hogy ezen ökumenikus javaslatuk támogatást kap a legnagyobb keresztény felekezettől, a római katolikus egyház részéről is, ami sokak által várt jelentős fejlemény lehet.

► Forrás: Ökumenikus Tanulmányi Központ

ÖKUMENIKUS IMAHÉT

a Krisztus-hívők
egységéért

2008. január 20–27.

Útmutató az imahét szervezői számára

Az egységre törekvés egész esztendőre szóló feladat

Az imahét hagyományos ideje a január 18. és 25. közötti időszak. Ezt a dátumot még 1908-ban Paul Watson javasolta. Ezek a napok fogják össze a Szent Péter és Szent Pál ünnepe közötti időszakot. Ezért szimbolikus jelentőségű is ez az időpont. Tudjuk azonban, hogy a déli féltekén, ahol január a vakáció megszokott ideje, hiszen akkor van a nyár, az egyházak alkalmasabbnak találták az imahét megtartására a pünkösöd közelében lévő időt. (A Hit és Egyházszerzet mozgalma már 1926-ban is ugyanezt javasolta.) Szép jelképe ez az időszak is a keresztény egységért hangzó imádságnak.

Ez a rugalmasság a dátummal kapcsolatban azt jelenti, hogy szeretnénk megértetni a közölt imaheti anyag felhasználásának lehetőségét. Tekintsék meghívásnak és egyben bátorításnak sorainkat, és keressenek megfelelő alkalmakat a közös imádságra az egész esztendő folyamán! Ezzel is kifejezésre juttathatjuk, hogy közösségünk egy bizonyos fokát máris elértük, de tovább imádkozhatunk a Krisztus akarata szerinti teljes egységért.

Az imahét anyagának felhasználása

A felajánlott előkészítő anyagot a helyi igények és lehetőségek szerint kell alkalmazni. Ezért figyelembe kell venni a helyi liturgiai, istentiszteleti gyakorlatot, valamint a társadalmi és kulturális összefüggéseket. Fontosnak tartjuk ennek érdekében, hogy a helyi előkészítés lehetőleg ökumenikus módon történjen. Néhány helyen már kialakultak az ökumenikus struktúrák, és ezek szerint használják fel a küldött anyagot. Reméljük, hogy a most közreadott előkészítő anyag más helyen is ösztönzést jelenthet az ökumenikus rend kialakításához.

Az imahét előkészítő anyagának alkalmazása

1. Az egyházak és a Krisztus-hívők közösségei, amelyek az imahétnek ezt a formáját használják, akár egyetlen alkalomra is igénybe vehetik a javasolt ökumenikus istentiszteleti rendet.

2. Az egyházak és a Krisztus-hívők közössége imaheti anyagunkból akár részleteket is beemelhetnek megszokott saját rendjükbe. Az ökumenikus istentiszteleti rend imádságai például használhatók saját rendjükben is, ha kiemelik az anyagot a „nyolc nap” rendjéből.

3. Azok a közösségek, amelyek a napi imádságok rendjét használják, a nyolc napra kijelölt anyagból meríthetik istentiszteletük tartalmát.

4. Akik az imahét során bibliatanulmányozást is akarnak folytatni, alapul vehetik azokat a bibliai textusokat és a megfelelő magyarázatokat, amelyek szerepelnek a nyolc nap rendjében. Mindennap folytathatók beszélgetések is, melyeket közös közbenjáró imádsággal lehet befejezni.

5. Akik egyedül használják az imahét anyagát, közösségbe kerülnek mindazokkal, akik szerte a világon ezen a héten Krisztus egyházának a jobb, látható egységéért imádkoznak.

„Kérünk titeket, testvéreink, hogy becsüljétek meg azokat, akik fáradoznak közöttetek, akik előjáróitok az Úrban, és intenek is titeket, és munkájukért nagyon becsüljétek őket. Éljetek egymással békességben. Kérünk titeket, testvéreink, intsetek a télenkedőket, biztassátok a bántortalanokat, karoljátok fel az erőtlenekeket, legyetek türelmesek mindenkihez. Vigyázzatok, hogy senki ne fizessen a rosszért rosszal, hanem törekedjétek mindenkor a jóra egymás iránt és mindenki iránt. Mindenkor örüljétek, szüntelenül imádkozzatok, mindenért hálát adjatok, mert ez az Isten akarata Jézus Krisztus által a ti javatokra.” (1Thessz 5,12–18)

Imaheti összeállításunkban az Imahét a keresztények egységéért – 2008. január 20–27. című, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia és a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa által kiadott füzetből közlünk részleteket.

Történeti áttekintés

A kezdetektől a közös ünneplésig

A 2008. évi imahét a keresztény egységért a „keresztény imanyolcad” bevezetésének századik évfordulóját ünnepli. A szóhasználat változása mögött a keresztény egységért való imádság fejlődésének története áll, amelyről áttekintést olvashatunk az alábbiakban.

Az imahét százéves évfordulójára választott ige A Thesszalonikaiakhoz írt első levélből való. A szöveg – „...szüntelen imádkozzatok...” (1Thessz 5,17) – az imádság alapvető szerepét hangsúlyozza a keresztény közösségekben belül, ahol a közösség tagjai növekednek a Krisztushoz és egymáshoz való tartozásukban. Ez a mondat egy a felszólítások sorában, olyan kijelentés, amelyben Pál apostol bátorítja a közösséget, hogy elje meg Isten adta egységét Krisztusban, hogy a gyakorlatban is az legyen, ami elméletben: Krisztus egy adott helyen látható egy teste.

Áttekintésünk az ideai imahét nyolc napja szerkezetének felvázolásával zárul.

Egy fontos évforduló

Száz évvel ezelőtt Paul Watson atya, anglikán lelkész, a Megbékélés Társaságának egyik megalapítója (Garrison, New York) bevezette az imanyolcadot a keresztény egységért, amelyet először 1908. január 18. és 25. között ünnepeltek. Pontosán hatvan évvel később, 1968-ban a világ egyháza és gyülekezetei először kaptak segédanyagot a keresztény egységért tartott imahéthez; ezt az anyagot együtt készítette az Egyházak Világtanácsának Hit és Egyházszerzet Bizottsága (ortodox, protestáns) és a Keresztény Egységért Előmozdító Pápai Tanács (római katolikus).

Mára az imahét előkészítésében és ünneplésében való együttműködés az anglikán, a protestáns, az ortodox és a katolikus egyházak, gyülekezetek és közösségek között bevett gyakorlattá vált. Ez az egyszerű tény már önmagában is bizonyítja az egységért való imádság hatékonyságát, és feljogosít arra, hogy a keresztény egységért tartott imahétről mint sikerről beszéljünk, ami öröme és hálára is okot adhat.

Az imahét előzményei

A kétféle évforduló alkalmából az imahét történetére visszatérve természetesen egyértelmű az, hogy az egységért való imádság nem a múlt század találmánya. Jézus maga imádkozott az Atyához, „hogy mindnyájan egy legyenek”, s a keresztények azóta ezerféle módon tették magukévá ezt az imádságot. Megosztottságunk közepette is a különböző felekezetek keresztényei az egység tudatában imádkoznak Krisztus imájával az összes tanítvány

egységéért. Az ortodox egyház ősi liturgiája például felhívja a hívőket a békéért és az egységért való imádságra.

Az imahét előzményei a 19. század közepére vezethetők vissza. Az imádság, nem utolsósorban a megosztott keresztényegység egységéért mondott imádság fontosságát és szükségességét számos, különféle keresztény egyházi kör és mozgalom hangsúlyozta – többek között az Oxfordi Mozgalom, az Evangéliumi Aliansz és a különböző női imaközösségek. 1902-ben III. Joachim ökumenikus pátriárka az összes ortodox egyházhoz írt körlevelében hangsúlyozta, hogy a keresztények egysége „állandóan az imádság és könyörgés tárgya kell, hogy legyen”.

Paul Watson és Paul Couturier

Amikor Paul Watson atya megálmodta és létrehozta az imanyolcadot – ami a jelenleg ünnepelelt imahét kezdetének tekinthető –, akkor úgy látta, hogy az egység a különböző egyházaknak a római katolikus egyházba való visszatérését jelenti. Ez az elgondolás befolyásolta az imanyolcad időpontjának megválasztását is: január 18. – az akkori római katolikus naptárban „Szent Péter székfoglalásának ünnepe” – és Pál megtérésének ünnepe, január 25. között tartották. Míg 1909-ben a Megbékélés Társasága testületileg beletagolódott a római katolikus egyházba, X. Pius pápa hivatalosan is áldását adta az egységért tartott imanyolcadra.

Az 1930-as évek közepén Paul Couturier lyoni atya új irányítást adott az egységért folyó imanyolcadnak. Addigra kezdett elterjedni az imanyolcadon való részvétel a katolikus egyházban és néhány olyan anglikán közösségben is, amelyeknek tetszett a római püspökséggel való újraegyesülés gondolata. Ugyanakkor ezt a megközelítést sok, a római katolikus egyházon kívüli keresztény teológiai alapon elutasította. Paul Couturier atya megtartotta az említett januári dátumokat, de megváltoztatta a szóhasználatot. A hét az „egyetemes imahét a keresztények egységéért” nevet kapta, ami az atya szándéka szerint az egységért való imádkozást jelentette, „Krisztus akarata szerint”.

Hit és Egyházszerzet

Az imahét eredetének vizsgálatakor figyeljünk azonban a keresztény egységért való imádkozás kezdeményezésének egy másik áramlatára is. 1915-ben egy Kézikönyv az imádkozáshoz a keresztény egységért című kiadványt nyomtattak az egyesült államokbeli protestáns episzkopá-

lis egyház bizottsága számára a Hit és Egyházszerzet Világkonferencián. A rövid bevezetés hangsúlyozta az abbeli reményt, hogy a különböző közösségek mindegyike imádkozik az egységért, de ez nem jelenti szükség szerűen a fizikai együttlételet. Olyan elvárás sem fogalmazódott meg, hogy „a liturgikus egyházak, mint a római katolikus egyház vagy a szent keleti ortodox egyház” ezt az összeállított anyagot használják. Inkább saját gazdag örökségükből és forrásaikból merítsenek a keresztény egységért mondott imádságokat illetően.

1921-től kezdve a Hit és Egyházszerzet Világkonferenciájának állandó bizottsága jelentette meg anyagot az „imanyolcad a keresztények egységéért” számára, és javasolta, hogy azt a pünkösödöt megelőző nyolc napon tartsák pünkösddel bezárólag. 1941-ben a Hit és Egyházszerzet Bizottság ezt a dátumot áttette januárra, hogy időben egybeessen a katolikus kezdeményezéssel. Eszerint mindkét irányzat egy időben hívta volna a keresztényeket imádkozni. 1958-tól kezdve a Hit és Egyházszerzet által készített anyagot nagy részben koordinálták a Lyonban készült római katolikus anyaggal. 1960-tól az anyag részleteit is közösen vitatták meg, bár meglehetősen diszkrétan, mivel a katolikus egyház akkor még hivatalosan nem támogatta ezeket az ökumenikus törekvéseket.

Az imahét közös ünneplése felé

1959. január 25-én, az imanyolcad befejezésekor XXIII. János pápa összehívta a II. vatikáni zsinatot, ami erőteljesen bevonta a katolikus egyházat az ökumenikus mozgalomba. A zsinat végül ajtót is nyitott az Egyházak Világtanácsa Hit és Egyházszerzet Titkársága és a Keresztények Egységért Előmozdító Pápai Tanács közötti hivatalos együttműködés számára. 1966-ban közös konzultációt tartottak az imahétről; ennek eredményeként létrehozták az imahét anyagán dolgozó közös munkacsoportot. Ennek a csoportnak az első „terméke” 1968-ban már használatra készen állt.

1973-tól kezdve minden évben a világ más és más tájáról hívnak össze egy-egy ökumenikus csoportot az imaheti anyagok első előkészítő bizottság vitat meg. Az ilyenfajta világ körüli utazás aláhúzza az imahét igazi ökumenikus jellegét. Az imahét közös előkészítésének és ünneplésének ez a hosszú története 2004-ben végül elvezetett az

imahét anyagának a Hit és Egyházszerzet és a Keresztények Egységért Előmozdító Pápai Tanács általi közös kiadásáig.

A nyolc nap

Az ideai imahét anyaga a nyolc nap meditációját arra a véleményre építi, hogy a keresztény egységért mondott imádság a spirituális ökumenizmus, az egységkeresés minden más szempontjából alapvető a keresztények között. A meditációk mindegyike az imádság más és más szempontjára hívja fel a figyelmet, és kapcsolatban van egy-egy páli felszólítással, amelyekkel a thesszalonikai keresztény közösséget szólítja meg.

Az első meditáció úgy mutatja be az egységet, mint ami ajándék és feladat az egyház számára, és azon tűnődik, hogy mit jelent „szüntelenül” könyörögni az egységért. A második nap Istenben való bizalomra buzdítja a keresztényeket, és hálaadásra indít, amint az egységért dolgozunk és imádkozunk. Tekintetbe veszi, hogy a Szentlélek az, aki ökumenikus zárandoklatunkat irányítja.

Szívünk folyamatos megtérésének szükségessége – egyenként és egyházként egyaránt – áll a harmadik elmélkedés középpontjában. A negyedik nap felhívja Krisztus-központú imádságra buzdítja a keresztényeket: „Állandóan imádkozzatok az igazságosságért!” Ez arra indít minket, hogy az igazságátalanságra és a szenvedő emberiség szükségére adott válaszokban együtt munkálkodjunk.

A türelem és az állhatatosság a keresztény életben kéz a kézben járnak. Az ötödik nap arra hív, hogy miközben a Krisztus által óhajtott egységre törekszünk, imádságos figyelemmel kísérjük testvéreinknek az ökumenéhez való hozzáállását. A hatodik nap meditációja arra bátorít, hogy imádkozzunk, hogy Isten kezében készgesz eszközköz lehessünk a békéltetés munkájában.

A hetedik nap arra emlékeztet, hogy amint megtanultunk együtt reagálni mások nyomorúságára, úgy azt is megtanulhatjuk, hogyan járhatunk együtt imádságban. Tanuljunk meg értékelni, hogy szükségben lévő keresztény testvéreink milyen sokféleképpen fordulnak Istenhez. Az utolsó meditáció a nyolcadik napon számba veszi, hol is tartunk a Lélek által vezetett úton az egység felé. Arra hív minket és egyházainkat, hogy teljes életünkkel újból kötelezzük el magunkat az egységért és a békességért való imádságban és törekvésben. Ez számunkra Isten akarata.

Bibliai idézetek, magyarázato

I. nap Mindenkor imádkozzatok

„Szüntelenül imádkozzatok!” (1Thessz 5,17)

- Ézs/Isz 55,6–9: Keressétek az Urat, amíg megtalálható!
- Zsolt 34: Az Úrhoz folyamodtam, és ő meghallgatott
- 1Thessz 5,13–18: Szüntelenül imádkozzatok!
- Lk 18,1–8: Szüntelen kell imádkozni, és nem szabad belefáradni

Magyarázat

Pál azt írja: „Mindenért hálát adjatok, mert ez az Isten akarata Jézus Krisztus által a ti javatokra.” Levélét egy olyan hívő gyülekezetnek írja, amelynek tagjait a halál gondolata aggasztja. Sok hűséges keresztyén testvér „elaludt”, mielőtt az Úr visszatért volna, hogy minden hívőt részesítsen a feltámadásában. Mi fog történni az elhunyt hívőkkel? Mi lesz a még élőkkel? Pál megnyugtatóan írja, hogy az elhunytak az élőkkel fognak feltámadni, és arra biztatja őket, hogy szüntelenül imádkozzanak. Mit jelent szüntelenül imádkozni? A mai olvasmányok segítenek e kérdés megválaszolásában. Egész életünkkel az Urat kell keresnünk, bízva abban, hogy a keresésben megtaláljuk őt.

A száműzetésben, mikor minden reménytelennek és élettelennek tűnt, Ézsaiás próféta azt hirdette: „Keressétek az Urat, amíg megtalálható! Hívjátok segítségül, amíg közel van!” Az Úr még a száműzetésben is mellettünk van, és arra biztatja népét, hogy forduljanak hozzá imádsággal. Kövessék törvényeit, hogy megismerhessék igralmát. A 34. zsoltár azt a prófétai meggyőződést hirdeti, hogy az Úr meghallgatja azokat, akik hozzá imádkoznak. A szüntelen imádkozás mellett Isten dicsőítésére is biztat.

Lukács evangéliumában Jézus tanítványait az özvegy példázatával tanítja, aki egy Istent nem félt, embereket nem tisztelő bírónak folyamodott igazságért. E történet emlékeztet arra, hogy az imádkozásban kitartásra van szükségünk – „Szüntelen kell imádkozni, és nem szabad belefáradni.” Bízunk kell abban, hogy imáink meghallgatásra találjanak: „Hát az Isten nem szolgált igazságot választottjainak, akik éjjel-nappal hozzá kiáltanak?”

Egységre törekvő keresztyénekként reflektálunk ezekre az igékre, hogy megértsük, mi „Isten akarata Jézus Krisztus által a ti javatokra”. Krisztus az, aki bennünk él. Így válik a mi szüntelen imádkozásunk az ő Atyánál való örökké tartó közbenjárásának részévé: „Legyenek mindnyájan egy (...), hogy felismerje a világ, hogy te küldtél el engem.” (Jn 17,21) Az egység, amelyre törekszünk, Krisztus akarata szerinti egység, és az imányolcad a bibliai teljesség fogalmát jelképezi. Egy napon imádságunk beteljesül.

Az egység Isten ajándéka az egyház számára. Ugyanakkor felhívás is arra, hogy éljünk ezzel az ajándékkal. Minden emberi erőfeszítésnek, amely ennek a látható egységnek a kiteljesedésére törekszik, a keresztyének egységéért való imádkozás a forrása. Az elmúlt száz év keresztyén egységért tartott imahetei sok gyümölcsöt teremtek. Ugyanakkor még mindig sok akadály választja el a keresztyéneket és egyházaikat egymástól. Ahhoz, hogy ne veszítsük el a reményt – „ne fáradjunk el” –, kitartóan imádkozva kell keresnünk az Úr akaratát egész életünkkel.

Imádság

Egység Ura, Atya, Fiú, Szentlélek! Szüntelenül imádkozunk azért, hogy egy lehessünk, ahogy te egy Isten vagy. Atyánk, hallgasd meg kérésünket. Krisztus, gyűjts minket a te akaratod szerinti egységbe. Szentlélek, add, hogy el ne lankadjunk. Ámen.

2. nap Mindenkor imádkozzatok, egyedül Istenben bízva

„Adjatok hálát mindenért!” (1Thessz 5,18)

- 1Kir 18,20–40: Az Úr az Isten!
- Zsolt 23: Az Úr az én pásztorem
- 1Thessz 5,13–18: Mindenben hálát adjatok
- Jn 11,17–44: Atyám, hálát adok neked, hogy meghallgattál

Magyarázat

Az imádság arra a bizalomra épül, hogy Isten hatalmas és hűséges. Isten az egyedüli, aki a jelen és a jövő is a kezében tartja. Szava hihető és igaz.

Illés próféta története a Királyok első könyvéből lenyűgözően bizonyítja, hogy egyedül az Úr az Isten. Illés megfeddi a hitehagyottakat, akik Baált imádják – az istent, aki nem felel imádságaikra. Amikor Illés Izráel egyedüli Istenéhez imádkozik, a válasz azon nyomban érkezik egy csoda formájában. Felismerve Istent a történetekben, a nép megtér szívében.

A 23. zsoltár mélyreható bizonyásgtétel az Istenbe vetett bizalomról. Egy olyan embert jelenít meg, aki hiszi, hogy Isten irányítja az életét, és vele tart az élet sötét völgyeiben, lelki és testi sivárságban, üldöztetés közben is.

Gyakran nehéz, megrendítő helyzetekkel szembesülünk. Vannak pillanataink, amikor kétségbeesünk és elcsüggedünk. Néha úgy érezzük, Isten elrejtőzött, de ő nem tűnik el. Szabadító ereje az emberi küzdelmekben válik nyilvánvalóvá. Ezért adunk hálát neki.

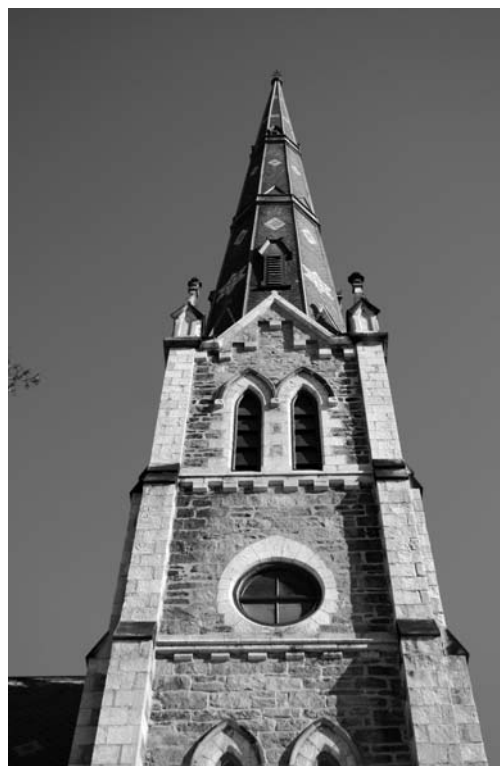
Lázár feltámasztása az egyik legdrámaibb jelenet János evangéliumában. Krisztus halál fölötti hatalmát és az új teremtést vetíti előre. Jézus a sokaság előtt imádkozik, megköszönve az Atya csodálatos tetteit. Isten szabadító munkája Krisztusban válik nyilvánvalóvá, hogy mindenki hitre ébredjen.

Az ökumenikus zarándoklat jó lehetőség arra, hogy Isten csodálatos cselekedeteit valóra váltsuk. Egymástól eltávolodott keresztyén közösségek gyűlnek össze, ami lehetőséget teremt a krisztusbeli egység felismerésére és annak megértésére, hogy mindannyian az egyetlen egyházhoz tartozunk. Szükségünk van egymásra.

Az egység látomását beárnyékolják csalódásaink; ellentéteink veszélyeztetik létét. Sokszor felmerül a kérdés, hogy valóban keresztyén hivatásunk része-e együtt maradni. A „szüntelen együtt imádkozás” megerősíti Istenbe vetett bizalmunkat. Hisszük, hogy ő munkálkodik közöttünk, és részéit győzelmében. Isten országa megbékélésünkkel és egységben való növekedésünkkel kezdődik.

Imádság

Minden teremtett lélek Istene, hallgasd meg imádkozó gyermekeidet! Segíts megőriznünk beléd vetett hitünket és bizalmunkat. Taníts meg kegyelmedre támaszkodva mindenekben hálát adni. Adj nekünk igazságot és bölcsességet, hogy egyházad egységes közösségként szülessen újjá. Te vagy egyedüli reményünk. Ámen.

3. nap Mindenkor imádkoztatok a szívek megtéréseért

„Intsétek a rendetleneket, bátorítsátok a félelmes szívűeket!” (1Thessz 5,14)

- Jón 3,1–10: Ninive megtérése
- Zsolt 51,8–15: Tiszta szívet teremts bennem
- 1Thessz 5,13–18: Biztassátok a bártortalanokat
- Mk 11,15–17: Az imádság háza

Magyarázat

A bűnvallás és a megtérés kezdettől az ökumenikus mozgalom lényege. Keresztyén közösségeinkben szükséges egymást számon kérnünk, ahogyan Pál tanítja a Thessalonikaiakhoz írt első levelében. Ha valaki megosztja a közösséget, rendre kell utasítanunk. Ha egyesek félnek a megbékélési folyamattal járó nehézségektől, bátorítanunk kell őket.

Miért is tagadnánk? A keresztyének között azért is vannak ellentétek, mert nem vagyunk elég elkötelezettek az ökumenikus párbeszédre vagy az egységért való imádkozás iránt.

A Bibliában olvassuk, hogyan küldte el Isten Jónást Ninivébe, hogy bűnbánatot hirdessen, és hogyan tért meg az egész város. A keresztyén közösségeknek hallgatniuk kell Isten szavára, és meg kell vallaniuk bűneiket. Az elmúlt évszázadban több olyan próféta is élt közöttünk, akik figyelmeztettek az ellentéteinkben megnyilvánuló hűtlenségünkre, és mihamarabbi megbékélésre intettek.

Jézus erőteljes fellépése a templom megtisztításakor megkérdőjelezi szűk látókörű értelmezéseinket a keresztyén megbékélésről. Nekünk is szükségünk van megtisztulásra. Meg kell tisztítanunk szívünket mindattól, ami megakadályozza abban, hogy igazán az imádság házává váljon. Olyanná, amely valamennyi nép egységére törekszik.

Imádság

Urunk, te azt várod, hogy az igazság hassa át bennünket. Szívünkbe adj bölcsességet. Taníts egymást bátorítanunk az egység felé vezető úton. Mutasd meg, milyen változásokra van szükségünk a megbékéléshez. Teremts mindnyájunkban őszinte ökumenikus nyitottságot. Ámen.

4. nap Mindenkor imádkoztatok az igazságosságért

„Vigázzatok, hogy senki se fizessen a rosszért rosszal, hanem törekedjétek mindenkor a jóra egymás iránt és mindenki iránt!” (1Thessz 5,15)

- 2Móz 3,1–12: Isten meghallgatja Izráel fiainak segélykiáltását
- Zsolt 146: Az Úr igazságot szolgált az elnyomottaknak
- 1Thessz 5,13–18: Vigázzatok, hogy senki se fizessen a rosszért rosszal
- Mt 5,38–42: Ne álljatok ellent a gonosznak

Magyarázat

Mint Isten népének az a közös hivatásunk, hogy imádkozunk az igazságosságért. Isten meghallgatja az elnyomottak, a szükségben szenvedők, az árva és az özvegyek kiáltását. Ő az igazság Istene. Jézus Krisztusban, egyszülött Fiában válaszol, aki azt parancsolja, hogy békességben munkáljuk az egységet. Pál is ezt hangsúlyozza, amikor azt írja: „Vigázzatok, hogy senki se fizessen a rosszért rosszal, hanem törekedjétek mindenkor a jóra egymás iránt és mindenki iránt.”

Szüntelenül imádkoznak keresztyének az igazságosságért, hogy minden ember kellő tiszteletben részesüljön, és mindenkinek méltó helye legyen a világban. Az Egyesült Államokban az igazságtalan rabszolgotartó rendszernek egy véres polgárháború vetett véget, de utána egy évszázadon át még tovább élt az állam által támogatott faji megkülönböztetés. A gyülekezeteket is borszín szerint különböztették meg. Sajnálatos, hogy a rasszizmus és az előítéletek más megnyilvánulásai, mint például az idegentől való félelem, ma is jelen vannak az amerikai társadalomban.

Mindezek ellenére éppen az egyházak, elsősorban az afroamerikai egyházak és ökumenikus partnereik kitartó küzdelmének, legfőképp dr. Martin Luther King békés mozgalmának köszönhetően az amerikai törvényhozás központi kérdése lett az emberi jogok biztosítása mindenki számára. Mélyen gyökerező meggyőződés, miszerint csak a krisztusi szeretet képes a gyűlöletet legyőzni és a társadalmat átalakítani, mindmáig ösztönzőleg hat a keresztyénekre az igazságosságért való küzdelemben. Dr. King születésnapja nemzeti ünnep az Egyesült Államokban. Minden évben vagy közvetlenül az ökumenikus imahét előtt vagy alatta emlékeznek meg róla.

Isten meghallgatta Izráel fiainak segélykiáltásait, és válaszolt nekik. Ő azóta is válaszol minden elnyomott kiáltó szavára. Jézus emlékeztet arra, hogy Isten igazsága abban az áldozatkészségben testesül meg, amelyben feladja saját biztonságát, hatalmát, tekintélyét és mindenekelőtt az életét, hogy igazságot és megbékélést hozzon. Ezáltal minden ember egyformán értékes, és emberi méltóságát tiszteletben kell tartani.

Az egység felé vezető úton csak akkor tudunk előrehaladni, ha meghalljuk az elnyomottak kiáltásait. Ez az ökumenikus mozgalomra is érvényes. Számíthatunk rá, hogy „további egy mérföldet” kell megtennünk ahhoz, hogy meghalljuk a másikat, és hogy szembenállás helyett szeretetben cselekedjünk.

Imádság

Urunk, Istenünk! Isteni képmásodra teremtettél mindannyiunkat, nőket és férfiakat. Add, hogy egy szívvel, lélekkel szüntelenül imádkozjunk: hogy az éhezők jóllakjanak, a rabságban élők megszabaduljanak, és hogy minden ember méltóságban éljen. Engedd, hogy alkalmas eszközeid legyünk ennek megvalósulásában. Jézus Krisztus nevében kérünk. Ámen.

k és imádságok a nyolc napra

5. nap

Mindenkor imádkozzatok türelmes szívvel

„Tanúsítatok mindenki iránt türelmet!” (1Thessz 5,14)

- 2Móz 17,1–4: Miért?
- Zsolt 1: Kellő időben gyümölcsöt terem
- 1Thessz 5,13–18: Legyetek türelmesek mindenkihez
- Lk 18,9–15: Az alázatos imádság

Magyarázat

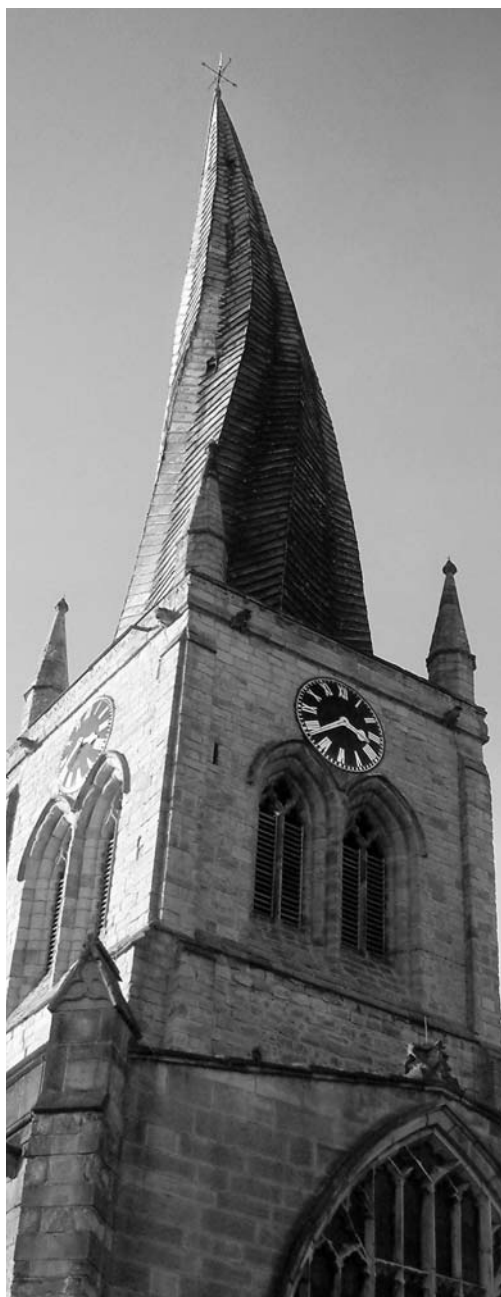
Nem maradhatunk elégedettek addig, amíg keresztyének között léteznek ellentétek. Rendjén van, ha a megbékélés napját türelmetlenül várjuk. El kell fogadnunk azonban, hogy az ökumenikus erőfeszítések nem mindenhol egyformák. Egyesek nagy lépésekkel haladnak előre, mások óvatosabbak. Szent Pál apostol int, hogy legyünk türelmesek mindenkihez.

Az imádkozó farizeushoz hasonlóan mi is könnyen a göggel állhatunk Isten elé, mint akik mindig helyesen cselekednek: „Isten, hálát adok neked, hogy nem vagyok olyan, mint a többi ember, rabló, igazságtalan, házasságtörő, mint ez a vámos is.” Pál apostol figyelmeztetése különleges hangsúlyt kap, amikor kísértést érzünk arra, hogy elítéljük gyülekezeti tagjaink vagy ökumenikus partnereink lassúságát vagy átgondolatlan gyorsaságát.

Néha Istennel is türelmetlenek vagyunk. Kérdőre vonjuk őt, mint Izrael népe a sivatagi vándorlás idején: miért folytassuk ezt a megerőltető utat, ha úgyszincs semmi hasznunk belőle? Bízunk Istenben! Ő tetszése szerint válaszol imádságainkra az általa meghatározott időben. Lehetőséget teremt arra, hogy a „ma” gondjaira válaszolva egyesítse a keresztyéneket.

Imádság

Urunk, tégy olyan tanítványokká minket, akik éjjelnappal figyelnek szavadra! Az egység felé vezető úton adj nekünk reménységet, hogy kellő időben gyümölcsöt teremjünk. Amikor előítéletek és kétségek gyötörnek, áldj meg minket alázatos türelmellel, amely nélkül nincs megbékélés. Ámen.

6. nap

Mindenkor imádkozzatok kegyelemért, hogy Istennel együtt munkálkodhassatok

„Mindenkor örüljétek, szüntelenül imádkozzatok!” (1Thessz 5,16)

- 2Sám 7,18–29: Dávid dicsőítő és hálaadó imája
- Zsolt 86: Hajtsd hozzám, Uram, füledet
- 1Thessz 5,13–18: Mindenkor örüljétek
- Lk 10,1–24: A hetvenkét tanítvány elküldése

Magyarázat

Imádságban akaratainkat Isten akaratahoz közelítjük, így veszünk részt akarata beteljesedésében. A Szentlélek megújítja a hívők szívét, hogy elfogadva Isten kegyelmét, vele együttműködve munkálják az egység megteremtését, és így Isten missziójának részévé válnak. Miközben szüntelenül ezért imádkozunk, tudjuk, hogy több munkásra van szükség az „aratáshoz”. Egyre több ökumenikus találkozó alkalmával ismerik fel, hogy az ökumenikus mozgalom a ma és jövő nemzedékében akkor fog felvirágozni, ha több fiatal kapcsolódik hozzá. Fontos, hogy egyre többen megtapasztaljuk, milyen örömet jelent azért imádkozni, hogy részt vehessünk Isten munkájában.

A hatodik napi olvasmányok rávilágítanak arra, mit jelent az evangélium ügyéért dolgozni. Dávid meglepődik azon, hogy részt vehet az Úrnak építendő csodálatos templom tervezésében, és azt kérdezi: „Micsoda vagyok én, Uram Isten! És micsoda az én házam népe, hogy engem ennyire elővittél?” Aztán kéri Istent: „Áldd meg azért kegyelmesen szolgáló házát, hogy örökké színed előtt legyen.”

A zsolnáros a következőképpen imádkozik: „Taníts engem utaidra, Uram, hogy igazságod szerint járjak, és teljes szívvel féljem nevedet. Magasztallak, Uram, Istenem, teljes szívből, és tisztelem nevedet örökké.”

A hetvenkettő elküldésével Jézus megerősít minket abban, hogy az ő békessége és a jó hír, hogy „elközelített hozzátok az Isten országa”, általunk terjed a világban. Amikor a visszautasítás ellenére lelkesen térnek vissza Jézushoz, örül, hogy a tanítványok legyőzték a gonosz lelkeket az ő nevében. Az üzenet számunkra így szól ebben az ígérésben: sohase hagyd abba, sohase add fel!

Isten akarata népe számára, hogy legyenek egy. Akárcsak a thesszalonikai keresztyéneket, minket is biztatnak Pál szavai: „mindenkor örüljétek”, és „szüntelenül imádkozzatok” – bízva abban, hogy amikor teljesen elkötelezzük magunkat az Isten munkájában való részvételre, az általa tervezett egység kiteljesedik.

Imádság

Urunk, Istenünk, aki a teljes egységet jelented, úgy erősítsd szívünkben az egység utáni vágyat és reménységet, hogy soha ne szűnjünk meg az evangélium ügyéért munkálkodni. Szent Fiad, a mi Urunk Jézus Krisztus nevében kérünk. Ámen.

7. nap

Imádkozzatok azért, amire szükségünk van

„Gyámolítsátok az erőtlenekeket!” (1Thessz 5,14)

- 1Sám 1,9–20: Anna fiúgyermekért imádkozik
- Zsolt 86: Hallgasd meg az én könyörgésemnek szavát
- 1Thessz 5,13–18: Kérjétek titeket, karoljátok fel az erőtlenekeket
- Lk 11,5–13: Kérjétek, és megadatik néktek

Magyarázat

Anna meddősege miatti végtelen elkeseredésében fiúgyermekért imádkozik Istenhez. A megfelelő időben imádsága válasza talál, és megszületik Sámuel, kinek neve szó szerint azt jelenti: „az Úrtól kértem őt”. Lukács evangéliumában maga Jézus biztat így, „Kérjétek, és megadatik néktek.” Szükségünkben Istenhez fordulunk imádsággal. Nem biztos, hogy olyan választ kapunk, amelyet szeretnénk, de Isten mindig meghallgat minket.

Az imádság ereje felmérhetetlen – főleg ha szolgálattal jár együtt. Az evangéliumokban Jézus arra ösztönöz, hogy szeressük és szolgáljuk egymást. A thesszalonikaiakhoz írt levélben a biztatás felszólítással erősödik: „Karoljátok fel az erőtlenekeket!” A gyakorlatban nem tartjuk elképzelhetőnek, hogy ökumenikus szellemben együttműködve segítsünk a szenvedőknek és a rászorulóknak. Különböző keresztény hagyományokat ápoló gyülekezetek gyakran kéz a kézben dolgoznak. Bizonyágtételük azonban a felekezetek közötti ellentétek miatt néha megerőtlenedik. Az együtt imádkozást pedig sokszor az akadályozza, hogy kételkedünk a különböző hagyományokat jellemző imaformák helyességében. Olyan római katolikus imádságok helyességében, amelyekben Istent Márián, Isten anyján vagy a szenteken keresztül szólítják meg. Vagy az ortodox imaliturgiák, pünkösdi imádságok vagy olyan spontán protestáns megnyilvánulások helyességében, amelyek Istent személyes, hétköznapi nyelven szólítják meg.

Ennek ellenére növekvő érdeklődést tapasztalunk a különböző imádkozási módszerek iránt. A pünkösdi ébredési mozgalom hatására az amerikai gyülekezetekben egyre fontosabbnak tartják az imádság erejét. A pünkösdisták jelenléte erősödött az ökumenikus mozgalomban is. Az Egyházak Világtanácsa keretében az ortodoxokkal folytatott párbeszédhez hozzájárultak ahhoz, hogy jobban megismerjük és értékeljük egymás imádkozási szokásait.

Az imádság erejébe vetett bizalom kétségkívül mindannyiunk hagyományában központi helyet foglal el. Ez nagyban hozzájárulhat a keresztyén egység megvalósításához. Végre megérthetnénk, mi az, ami elválaszt bennünket, és így túlléphetnénk az akadályokon. Hordozzuk imádságban azokat a párbeszédet, amelyek az egyházaink közötti különbségek megértését célozzák! Azon különbségeket, amelyek megakadályoznak abban, hogy együtt járjunk az Úr asztalához, az oltárhoz. Hatalmas lépést jelentene az egység felé vezető úton, ha ott együtt tudnánk elmondani a hálaadó és bűnvalló imádságokat.

Imádság

Segíts, Urunk, hogy igazi egységben tudjunk a világ gyógyulásáért, egyházaink és a közöttünk lévő ellentétek feloldásáért imádkozni. Add, hogy soha ne kételkedjünk abban, hogy te válaszolsz imáinkra. Jézus nevében kérünk. Ámen.

8. nap

Mindenkor imádkozzatok, hogy mindnyájan legyünk egy

„Egymással meg éljétek békében.” (1Thessz 5,13)

- Ézs/1z 11,6–13: Majd együtt lakik a farkas a bárányval
- Zsolt 122: Békesség legyen a te várfalaid között
- 1Thessz 5,13–18: Éljetek egymással békességben
- Jn 17,6–24: Mindnyájan legyenek egy

Magyarázat

Isten azt kívánja, hogy békében éljünk egymással. A béke nem csak a háború és a konfliktus hiánya. Az Isten által óhajtott *salom* egy megbékélt emberiségből sugárzik. Egy olyan közösségből, amely részese a békességben, és megtettesíti azt a békét, amelyet csak Isten adhat. A farkassal lakó bárány és a párduccal tanyázó gödölye ézsaiási látomása elénk vetíti azt a jövőt, amelyet Isten tervez számunkra. Habár ilyen békességre mi magunk képtelenek vagyunk, arra hívtunk, hogy Isten eszközeiként legyünk békítő munkájának kézművesei. A békesség, akárcsak az egység, ajándék és hívás is.

Jézus kérése a tanítványokhoz nem parancsként vagy követelésként hangzott el, hanem az Atyához intézett imádságként azon az éjszakán, mielőtt Jézust megölték: „Atyám, mindnyájan legyenek egy.” Szíve és küldetésadata mélyéről fakadó imádság ez, amellyel a tanítványokat készíti föl mindarra, ami következik.

Amikor az elmúlt száz év keresztyénjeinek imáira, álmaira és kezdeményezéseire gondolva a keresztyén egységért tartott imanyolcad századik születésnapját ünnepeljük, helyénvaló, hogy számba vegyük, meddig jutottunk ezen a Lélek által vezérelt zarándoklaton. Időszérű, hogy hálát adjunk egységért való imádságaink számos gyümölcséért. Azért, hogy ellenségeskedő és egymást meg nem értő keresztyén közösségek ma barátsággal és tisztelettel viszonyulnak egymáshoz. Együtt imádkozó keresztyének gyakran közösen tesznek bizonyosságot az evangéliumról, és szolgálják a rászorulókat. Párbeszédet sorával építgetjük a megértés hidait, és így közelebb kerültünk egymáshoz néhány eddig áthághatatlan akadálnak tűnő teológiai kérdés terén.

Ugyanakkor tudjuk, hogy az ünneplés alkalom a bűnvallásra is. Ellentétünk továbbra is Jézus egységért elhangzó imájának ítélete alatt állnak. Pál apostol továbbra is figyelmeztet: „Éljétek egymással békességben!” A keresztyének ma látványosan megosztottak több kérdésben. Örökös teológiai vitáink mellett sokszor összekülönbözünk erkölcsi kérdésekben is. Pedig összefogásra és közös bizonyágtételre lenne szükség. Belső megosztottságunkban és egymással való viszálaink miatt elmulasztunk lehet tenni annak a magasztos küldetésnek, hogy jelei és eszközei legyünk az Isten által óhajtott egységnek és békének.

Számadásunk végén mit mondhatunk? Ünnepelehetünk, de szomorúságra is van okunk. Adjunk hálát az előttünk járókért, akik életüket önzetlenül a megbékélés szolgálatának áldozták! Kötelezzük el magunkat újra, hogy a Krisztus akarata szerinti egység és béke munkálói legyünk. Az ünneplés alkalom ad arra is, hogy azon elmélkedjünk, mit jelent szüntelenül imádkozni szavainkkal és cselekedeteinkkel, egyházaink egész bizonyágtétele által.

Imádság

Urunk, add, hogy legyünk egy! Egy az imádságban, egy az igazságosságért folytatott küzdelmünkben, egy a szeretetben, egy a legkisebbekért való szolgálatban, egy az utánad való vágyakozásban. Urunk, tebened lehessünk egy. Ámen.

Az ökumené helyzete az USA-ban

A keresztények különböző közösségei mindig is az amerikai kultúra részét képezték a spanyol missziók 16. századi megérkezése és Észak-Amerika keleti partjának 17. századi brit, holland, svéd gyarmatosítása óta. Voltak korai anglikán települések Virginiában, puritán kongregacionalisták (angol reformátusok) Massachusettsben, holland református gyülekezetek New Amsterdamban (ma New York), kvékerek Pennsylvániában, presbiterianusok (skót reformátusok) New Jersey-ben, római katolikusok Marylandben. Ezek a területek mind a leendő USA-hoz tartoztak. A kereszténység még több formában jutott kifejezésre, ahogy az Egyesült Államok terjeszkedett a kontinensen. Ezt a sokszínűséget kegyelettel őrzik, mint ami emberi jog, az amerikai nemzeti identitás része.

Az amerikaiak azonban a tolerancia szomorú hiányára is emlékeznek a kisebbséghez tartozók iránt. Például baptistákat üldöztek el Massachusettsből, s a katolikusokat számos helyen nem fogadták szívesen, mert azt gondolták róla, hogy inkább Rómához lojálisak, mint Amerikához.

A legtöbb egyházban nem fogadták szívesen, hogy az Afrikából származó korábbi rabszolgák, fekete férfiak és nők együtt ünnepejenek az istentiszteleten a fehér bőrű egyháztagokkal. A kvékerek, az Amerikai Baptista Egyház, a menoniták és a moráviaiak figyelemre méltó kivételeket jelentettek e téren. A rabszolgaság eltörlésén fáradoztak és azon, hogy segítsék a közös afrikai-amerikai istentiszteleti közösséget létrehozását. A rasszizmusnak ebből a vegyes légköréből és a vele szemben álló, az evangélium által felajánlott szabadságba vetett hitből jöttek létre az afroamerikai egyházak: az Afrikai Metodista Episzkopális Egyház, az Afrikai Metodista Episzkopális Sion Egyház, a Keresztény Metodista Episzkopális Egyház és a Nemzeti Baptista Egyház. Ezekből a közösségekből, valamint a Wesley-féle metodizmusból fejlődött ki a késő 19. században az úgynevezett *megszentelődés hagyománya*. Ez a közvetett alapja a 20. századi pünkösdi gyülekezetek kialakulásának.

A 19. század fordulóján az evangélicizáció volt a cél a fiatal Egyesült Államokban. A metodisták bátran terjesztették az evangéliumot az új nemzet vidéki területein. Közülük ugyanebben az időben „nagy lelki ébredés” vette kezdetét, amelyet azok a teológusok és prédikátorok támogattak, akik közeli kapcsolatban álltak olyan teológiai főiskolákkal, mint a Yale (Connecticut) vagy a Princeton (New Jersey).

E tudatos protestáns kereszténység újjáéledésének volt egy egyedülállóan amerikai célja is, nevezetesen újjáéleszteni a hitet az ipari forradalom városában, a növekvő migráció nyomán a kontinens középső és nyugati részén letelepedő amerikaiak között. Az Ohio völgyében, az amerikai protestánsok között ez egy újfajta evangéliumi típusú kereszténység kialakulásához vezetett, amelynek egyházpolitikája gyülekezet-alapú, az emberi függetlenséget és az önbizalmat, valamint a kemény munkát, a személyes megtérést és az üdvösséget hangsúlyozta. Ebből a mozgalomból fejlődött ki a Krisztus Tanítványai Egyház. Ugyanez a mozgalom hatással volt a déli baptistákra, s így e két csoport lett a 20. század fundamentalistáinak elődje.

A kicsiny katolikus közösség a 19. század közepén rohamosan növekedett az akkor éhínségtől szenvedő Európából – különösen is Németországból és Írországból – jövő bevándorlások nyomán. Ehhez hasonlóan lutheránus bevándorlók is érkeztek Németországból és Skandináviából, valamint más, református és anabaptista közösségek, amelyeknek a tagjai földet és olyan lehetőségeket kerestek, amelyek a háború vagy a szegénység következtében Európában elérhetetlenek voltak számukra. Sok protestáns amerikai a katolikus népesség növekedését fenyegetésként fogta fel az addig kialakult sajátos amerikai kereszténységre nézve. Amint azonban a be-

vándorlás folytatódott az olaszokkal és a kelet-európaiakkal, valamint ahogy Észak-Amerika spanyol és francia területeit legyőzték, vagy/és az Egyesült Államokhoz csatolták, a katolikus közösség az amerikai kereszténység vallási palettájának részévé – noha különálló részévé – vált. A 19. és a 20. század fordulóján az ortodoxok bevándorlása következett, miután a pusztító amerikai polgárháború véget vetett a rabszolgaságnak, és egy haladóbb önértelmezést hozott létre, amely szerint az Egyesült Államok minden nép „olvasztótégléje”.

A 20. századra kiformalódtak az ökumenikus mozgalmak az Egyesült Államokban éppúgy, mint Európában. Összegyűltek az amerikai protestánsok, hogy felfedezzék a közös munka lehetőségét a misszió és az evangélicizáció területén. Ennek eredményei a szegények segítésére, a fiatalok oktatására és a betegek ápolására létrehozott közös keresztény szociális intézmények. Új szociális szervezetek, mint a Keresztény Ifjúsági Egyesület és az Üdvhadserg, csatlakoztak ehhez az áramlathoz.

1910 körül az anglikán püspök, *Charles Brent* és a Krisztus Tanítványai Egyházból *Peter Ainsley* közös erőfeszítéseket tett arra nézve, hogy a hit és az egyház-szervezet kérdései kerüljenek fel az amerikai egyházak napirendjére. A Tanítványok mindig is elsődleges céljuknak tekintették a keresztény egységet, az Anglikán Egyház pedig *William Reed Huntington* (New York) vezetésével már húsz éve dolgozott azon, hogy megfogalmazza azt a minimumot, ami a keresztény egyházak közös platformja.

1957-ben a hit és az egyházszervezet kérdéseiről egy Észak-Amerikát magában foglaló konferenciát tartottak Ohióban. A konferencia egy állandó Hit és Egyházszervezet Bizottság létrehozásához vezetett az akkor már létező Amerikai Ökumenikus Tanácsban belül. A II. vatikáni zsinat után az Egyesült Államokbeli Katolikus Egyház csatlakozott a Hit és Egyházszervezet Bizottsághoz. Így többé már nem különálló rész volt az amerikai palettán; az ökumenikus mozgalom nagyon aktív és pozitív résztvevője lett.

Az Egyesült Államokban a 20. század első felének keresztény közösségeit a megbékélésre való törekvés, fejlődés és új megosztottságok jellemezték. A főbb protestáns és anglikán közösségek iskoláiban, szemináriumokban és gyülekezeteiben kezdték elfogadni a tudományos bibliakritikát, az emberi természetről és bűnről, valamint a társadalmi igazságszagról és egyenlőtlenségekről szóló új gondolkodásmódokat. Ennek ellenhatásaként sok déli és vidéki amerikai protestáns – akik magukat vagy evangéliumának tartották, vagy az új pünkösdi mozgalom részének – úgy érezte, hogy vissza kell térnie az alapokhoz. Ez például azt jelentette, hogy a *Genesis* könyvét tényszerű történelemként fogadták el. Óvatosság volt az ökumenikus mozgalommal szemben is, hiszen az olyan egyházakat is magában foglal, amelyek szabadabban vagy éppen az említett kritikai módszerrel értelmezték a Bibliát.

Az eltérő fejlemények egyre növekvő megosztottsághoz vezettek a teológiai és kulturális „konzervatívok” és „haladók” között, ugyanakkor bizonyos amerikai keresztény közösségeken belül erősödtek az egységtörekvés mozgalmai is. Krisztus Egyesített Egyháza (1957), az Egyesített Metodista Egyház (1968), a Prebiterianus Egyház (1983) és az Amerikai Evangélikus-Lutheránus Egyház (1987) a korábban megosztott felekezeti közösségeiket sikerrel egyesítették. Eközben a katolikus egyház részvétele hozzájárult egyrészt a kétoldalú párbeszédre keresztül végzett termékeny munkához, másrészt a Hit és Egyházszervezet Bizottság párbeszédeivel.

Az Egyesült Államokban a lutheránus-római katolikus dialógus eredménye egy közös nyilatkozat volt a hit által való megigazulásról, amely a nemzetközi lutheránus-római katolikus Közös nyilatkozat alapja lett. A katolikus egyház és az ortodox püspökök közötti párbeszéd szintén erősítette a nemzetközi orto-

dox-katolikus kapcsolatokat. Az anglikán-lutheránus párbeszéd az úrvacsora közös ünnepléséhez, a lelkipásztori hivatás kölcsönös elismeréséhez és egymás lelkesítő szolgálatának kölcsönös elfogadásához vezetett. Az Amerikai Evangélikus-Lutheránus Egyháznak (ELCA) a kétoldalú párbeszédnek köszönhetően teljes közössége van a moráviaikkal, az Amerikai Református Egyházzal, a Presbiterianus Egyházzal és a Krisztus Egyesített Egyházzal.

A kétoldalú és sokoldalú ökumenikus munka az egyházak közeledését eredményezte. Sőt még tanítási egyetértéshez is vezetett olyan témákban, amelyek korábban a különállás okai voltak. A szociál- és szexuális kérdések azonban megmaradtak megosztó kérdéseknek a különböző keresztény közösségek és ezek egyházai között. A nők egyházban betöltött szerepének különböző megítélése, különös tekintettel ordinációjukra, új akadályokat gördített a régóta dialógusban álló partnerek útjába. A szexualitással kapcsolatban, különösen is az egyművek kapcsolatát tekintve sarkított pozíciók alakultak ki a társadalmon belül általában csakúgy, mint a keresztény egyházakban. Az egyházak különbözőképpen reagáltak a háború és béke kérdéseire, valamint különbözőképpen közelítették meg a világvalóság közötti kapcsolatokat is. Olyan egyházak, amelyek egyes területeken egységes véleményen vannak ökumenikus partnereikkel, bizonyos ügyekben hadilábon állnak egymással. Más egyházak pedig, amelyeknek kevés közös egyház alapjuk van, azt látják, hogy együtt tudnak működni az érzelmi, etikai kérdésekre történő válaszadásban.

Vannak más témakörök is, amelyek a keresztény egyházakat egymáshoz közeleltetik, és amelyekben érezhetően szükség van arra, hogy sokkal szorosabb egyetértésben működjenek együtt. Erre példa a rasszizmus, amely még mindig Amerika be nem gyógyult sebé. A véres polgárháború, amely az afrikaiak elnyomása kétszázötven éves örökségének vetett véget, nem szabadította meg Amerikát a

Államok egyházai egyetértésre jutottak az együttműködés, a közös cselekvés és a politikai vezetés számára alkotott üzenet tekintetében.

Miközben az amerikaiak kereszténynek, illetve a hit népének tartják magukat, addig a statisztikák szerint az Egyesült Államokban létezik egy növekvő választóvonal is a szekularizmus és a vallási élet között. Az egyházak látják, hogy egyre nagyobb szükség van arra, hogy egységesen lépjenek fel a növekvő szekularizmussal szemben. A helyzet nagyon hasonló ma Európában is. Úgy tűnik, ez nagyobb mozgatóerőt jelent a katolikusok, az evangéliumiak, a pünkösdi és az ortodoxok, valamint az afroamerikai etnikai egyházak számára, mint a főbb, klasszikus protestáns keresztények számára. Mindazonáltal a legtöbben egyetértenek abban, hogy a szekularizmus a hit számára olyan kihívás, amely sokakban a hit válságához vezetett.

A keresztények közötti egység ökumenikus munkálásának egyik eredménye, hogy számos ökumenikus szervezet működik az Egyesült Államokban.

A *Keresztény Egyházak Együtt* (eredeti rövidítése: CCT) a legújabb reménység, ami egy hatalmas, ökumenikus konzorciumot jelenthet az összes egyház számára az Egyesült Államokban. 2006. március 30-án jött létre harminchat tag egyházzal, amelyek a következő öt nagyobb csoportba tartoznak: evangélikus/pünkösdi, katolikus, ortodox, protestáns és faji/etnikai. A CCT négy feladatkörrel foglalkozik: 1. a Szentháromság Istenről való közös hitvallás ünneplése; 2. észrevenni a Szentlélek vezetését imádságon és teológiai dialóguson keresztül; 3. közösséget és kölcsönös támogatást nyújtani egymásnak; 4. egymás jobb megértésére való törekvés a közös erősítésével, a különböző megértésével.

Krisztus Egyházainak Nemzeti Tanácsa (eredeti rövidítése: NCCUSA). Ez a szervezet felel meg a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának; 1950-ben alakult, és alkotmányának elő-

zottsága, az Egyházak Világtanácsának mintájára, magában foglalja az Amerikai Római Katolikus Egyházat, valamint nem tagegyház evangélikus és pünkösdi közösségeket is.

A *Krisztusban Egyesülő Egyházak* (eredeti rövidítése: CUIC) az amerikai egyházak egyesítési/egyesülési folyamatainak ad keretet; 2002-ben alakult.

A *Déli Keresztény Vezetők Konferenciája* (eredeti rövidítése: SCLC) a híres montgomery buszbojkottal kezdődött Alabamában 1956-ban. A szervezet első elnöke dr. Martin Luther King lelkész volt. Mind a mai napig ökumenikus keretek között történelmi afroamerikai egyházak között tevékenykedik. Továbbá azokkal az egyházakkal tart szoros kapcsolatot, amelyek ökumenikus erőfeszítéseket tettek az amerikai társadalom rasszizmustól való megszabadítása érdekében.

Az *Evangélikus Nemzeti Egyesülete* (eredeti rövidítése: NAE) 1942-ben alakult. Több mint hatvan felekezetet és közösséget számlál a Mennonita Testvérek Egyházától kezdve Isten Gyülekezetén át az Üdvhadsergig és Isten Egyházig. Támogatja azon egyházak ökumenikus testvériségét és közös hangját, amelyek hisznek a Szentírás betű szerinti tévedhetetlenségében, a Szentlélek ajándékában és a missziói buzgóságban. Ez a keresztények legnagyobb ökumenikus testülete, akiket általában evangélikusoknak és pünkösdistáknak neveznek.

Ne feledkezzünk meg az amerikai egyházak helyi, megyei, állami szintű ökumenikus tanácsainak bátor erőfeszítéseiről sem. Sok településen majdnem minden gyülekezet és azok lelkészei részt vesznek ezeknek a tanácsoknak a munkájában. E helyi és regionális tanácsok minden évben – más-más városban – megrendezik a *keresztény egység nemzeti műhelyét* és saját városaikban a ökumenikus imahét istentiszteleteit.

Nem utolsósorban említjük a teológiai fakultások, szemináriumok ökumenikus erőfeszítéseit: a felekezeti jellegű lelkészképzők nyitottak más felekezetek jövőbeli lelkészeinek képzésére, akár rendes, akár vendéghallgatóként.

rasszizmustól. Az sem, hogy 1965-ben mindenki számára egyenlő jogokat biztosítottak. Az egyházak is sokat tettek ökumenikus keretek közt azért, hogy saját szervezeteiken belül és kívül szembe szálljanak a rasszizmussal. Az mégis – bár nem nyíltan – tovább él. Ugyanakkor az amerikai egyházak etnikai/faji csoportjai pozitívan járultak hozzá az amerikai keresztény élet palettájához, valamint a maguk különböző adottságaival és önértelmezésével az ökumenikus mozgalmat is gazdagították. Ennek a fájdalmas, küzdelmes történetnek is köszönhető, hogy a *Martin Luther King* ünnepéről való megemlékezés az imahét során különös fontossággal bír.

A szegénységgel szembeni küzdelem az egyik olyan terület, ahol az Egyesült

szavában kijelenti, hogy „a keresztény közösségek olyan társulása, amely az evangéliumban kijelentett Jézus Krisztust, Isten megtestesült Igéjét Úrnak és Megváltónak vallja”. Az egyes felekezetek e szervezetben arra kötnék szövetséget, hogy az egyház egységét egyre inkább kiegészítse a teológiai egység.

A nemzeti tanács harmincöt keresztény közösséget számlál tagjai között. Ezek a protestáns, anglikán, ortodox, evangélikus és történelmi afroamerikai egyházak különböző csoportjait foglalják magukba. Az NCCUSA a megfelelő bizottságain keresztül világméretben ismert és elismert olyan szervezet, amely különösen is kiáll az emberi jogokért, és küzd a szociális igazságtalanságok ellen. A Hit és Egyházszervezet Bi-

Az Egyesült Államok keresztényei, kezdve a gyülekezetektől egészen az országos egyházakig, nagyra értékelik az olyan társadalmi kérdések jegyében szervezett imádságokat, mint a szegénység, az egészségügy, a vallásszabadság, a nemzeti érdek stb. Az ökumenikus imahétben kívül sok ökumenikus program kerül megrendezésre a hálaadás napján, szilveszter estéjén, hamvazószerdán, nagypénteken, a nők ökumenikus világ-imanapján és az amerikai nemzeti imánapon. A résztvevők a testvériség mely pillanatait élhetik át ezeken az alkalmakon, amikor a Szentlélek segít mindnyájuknak, hogy a meglévő különbségeket és gyarapításokat félretegyék, és megteremtse az egység és bizalom fontos pillanatait.

Félelmek nélkül

Egy orosz szekta tagjai szerint 2008 májusában érkezik el a világvége. A huszonkilenc tagú csoport tagjai – köztük négy gyermek – egy barlangba húzódtak be, és azzal fenyegetőztek, hogy felrobbantják magukat, ha a rendőrség megostromolja őket – hangzott a hír a rádióban a múlt év végén.

A világvége, avagy az Armageddon városa nem új keletű. Világszerte újra meg újra számyra kaptak és kapnak találgatások arra nézve, mikor és hogyan érkeznek el az utolsó idők. Ha a megjelölt időpontban a pusztulás mégis elmarad, mindig akad valami magyarázat a tévedésre. Ami minden ilyen közösség esetében azonos, az a „mindenható” vezető személye. Mindenki aláveti magát akaratainak, parancsainak. Engedelmségük jutalma azonban egyetlen esetben sem a boldogság és a gondtalan

lét, hanem az anyagi természetű kifosztottság és a lelki megnyomorodás.

Egy szektákkal foglalkozó tanulmány szerint a csatlakozó tagok többsége csalódott mindazon értékekben, amelyek eladig fontosak voltak a számára. Az új valóság alapítók ezt a hiányt igyekeznek pótolni és a meglévő irtó ügy vagy úgy betölteni.

A hit- és célnélküliség pontos és fájdalmas leírását olvashatjuk a huszadik század egyik legnagyobb költőjének, a december 3-án hetven esztendeje elhunyt József Attilának a *Kiáltozás* című versében: „Jaj, szeresetek szilajon, / hessentesetek el nagy bajom! / Esmémim közt, mint a majom / a rácsok közt le és föl, / vicsgorog és ugrándozom, / mert semmit nem hiszek s nagyon / félek a büntetéstől.”

Az Isten ítéletétől és büntetésétől való félelem gyötrelmellel jár, de Krisztus mi-

att, aki halálra adatott bűneinkért, és feláldoztatott megigazulásunkért, meg szabadulhatunk ettől a fajta rettegéstől. Isten irántunk való szeretete kiűzheti a világot, illetve a magunk elmúlásával kapcsolatos félelmeinket (1Jn 4,18). Lelkének vezetése alatt napjainkban sem kell rettegünk a létbizonytalanságtól, a magánytól, a betegségtől vagy épp a természeti katasztrófától, a végső időktől.

Az Úr Jézus Krisztusért naponta ad erőt, begyógyítja sebeinket, és választ ad minden bennünket kínzó kérdésre. Megőrzi követőit, és Krisztus Jézus napjára elvégzi a bennük elkezdett jó munkát (Fil 1,6), hogy megláthassák mindazt, „amit szem nem látott, fül nem hallott, és ember szíve meg sem sejtett”. Mindazt, amit Isten az öt szeretőknek készített (1Kor 2,9).

■ GAZSU

Ki mit tud?

Sokan jól emlékezünk erre a népszerű tévéműsorra. Tehetséges fiatalok szavaltak, énekeltek, zongoráztak, táncoltak benne, és így tovább. Ki mit tudott... A zsűri ott ült az asztal mögött. Szakértő szemmel nézték, hallgatták a produkciókat. Az ember szívesen ül a bírói székbe. Szép és kellemes dolog szakvéleményt mondani, ítélni, értékelni.

A kritika, a bírálat – a tárgyilagos bírálat – hasznos. Ezért meghökentő, amikor Pál arról beszél: menthetetlen mindenki, aki ítélt, aki mást megbírált (lásd Róm 2). De hát hogyan? Míról is van itt szó? Arról, hogy veszélyes dolg embereket ítélni. Nem az illető munkáját, tudását – hanem őt magát.

De hát mi is a veszélyes? Veszélyes az ítélet alapjára állni, és bízni abban, hogy „én nem

vagyok olyan”, ahogy a farizeus képzelte Lk 18-ban. Ez súlyos tévedés.

Helyezzük ezt a kérdést az ige fényébe! A zsolnártól azt kéri: Uram, „ne szállj perbe szolgálóddal, hiszen egy élő sem igaz előtte!” (Zsolt 143,2) Aki ítélt, mindig önmagát is ítélt, mert ő ugyanazt cselekszi... A bűn dolgában egyformák vagyunk. Bélsaccar palotájának egyik falára írta egy kéz: megmérettél, és híjjával találtattál... Félelmetes ez a kéz és ez a felirat. De ránk is mindig ez a felirat érvényes Isten előtt.

A farsori gimnáziumban történt diákkoromban. Magyardolgozatot írtunk. A dolgozat javításakor megdöbbenve láttuk, hogy mindenki négyest kapott, tehát mindenki „elbukott”, mert akkor ez volt a legrosszabb jegy.

Ez az ítélet botrány! Pedig mi nagyon is

szeretünk beleülni a bírói székbe. Például: „Micsoda nő a szomszédom, nem főz, a lakás is rendetlen. Férjével, gyerekeivel nem törődik, csak saját magára költ minden pénzt...”

De van egy másik botrány is: a kegyelem botránya. Jézus bement a megvetett bűnös, Zákeus házába. És mikor ezen megbotrányoztak, meg is mondta a botrányozóknak: ma lett üdvössége ennek a háznak! Mert Jézus mindenkinek, aki ehhez bűnösnek megy hozzá, és hisz, kegyelmet ad.

Vessük fel a kérdést: nem ülök-e most is a bírói székben? Nem ítélgem-e kemény, gőgös szívével a családomat, a munkatársaimat?

Ma még tart a kegyelem ideje. Jézus kész megújítani életemet és megajándékozni alázatos, hálás szívvel.

■ GÁNC S ALADÁR

Egyenlítsd ki a tartozásodat!

Egy tekintélyes nemzetközi cég egyik üzemenek az építésébe egyik ismerősöm vállalkozása is bekapcsolódott. A projekt előrehaladtával az építetőknek pénzügyi problémái támadtak, és kijelentette, hogy bár nincs rá jogos indoka, de 700 ezer dollárt nem fog kifizetni a vállalkozónak. Mikor ő kilitátsba helyezte, hogy fizetség híján abba fogja hagyni a munkát, az építetők a szerződés egyik pontjára emlékezett. Ebben az állt, hogy a vitás kérdéseket csak az építkezés befejezése után vihetik bíróság elé.

A bírósági eljárás több mint egy évig is eltarthat, így a vállalkozónak ezt az időt az említett összeg nélkül kellett volna valahogyan túlélnie. A másik lehetőség az lehetett volna, hogy nem terelik

jogi útra az ügyet, hanem megpróbálnak megegyezni – az azonban szinte biztos, hogy valamilyen kisebb összegben. És éppen ez az, amit a nagy nemzetközi cég el akart érni. A vállalat egyébként saját alkalmazottaival is hasonlóan bánik, például a nagyobb nyereség érdekében a szükséges munkaerőnek csak a felét alkalmazza.

Az üzleti életben vannak olyanok, akik senkire és semmire nincsenek tekintettel a nagyobb profit érdekében. Mivel az említett cég a saját területén a legnagyobb, biztos, hogy könnyen talál majd újabb, munkára éhes üzletfelet, de a végén mindenképpen számolnia kell majd a következményekkel. Előbb vagy utóbb minden partnere számára nyil-

vánvaló lesz gátlástalan üzleti magatartása, és kerülni fogják a vele való együttműködést.

A római levél a következőre tanít bennünket: „Adjátok meg mindenkinek, amivel tartoztok: akinek az adóval, annak az adót, akinek a vámmal, annak a vámot, akinek a félelemmel, annak a félelmet, akinek pedig tisztelettel: a tiszteletet. Senkinek se tartozzatok semmivel, csak azzal, hogy egymást szeressétek; mert aki a másikat szereti, betöltötte a törvényt.” (Róm 13,7–8)

A jó hírnév és előmenetel érdekében – az üzleti életben, de azon túl is – fontos, hogy ragaszkodjunk ennek a szakasznak a tanításához. Ha valakinek tartozol valamivel, fizessd vissza!

■ RICK BOXX (Forrás: Monday Manna)

Apostol emberközelből

Új könyv Pálról a Kálvin Kiadó gondozásában

► Pál, az elhívott, Pál, az ékesszóló, Pál, a teológus, Pál, a misszionárius. Az apostol e négy arcát mutatja be a Magyarországi Református Egyház Kálvin Kiadója legutóbbi megjelenő kötetében. Az igényes kivitelű könyv Peter Wick szociológus Paulus című művének magyar kiadása Gromon András fordításában.

A munka megjelentetésének oka már az előző első mondatában szerepel: „Könyvünknek az a szándéka, hogy a népek apostolatát és művét közelebb hozza a fel-sőoktatásban részt vevőkhöz és más érdeklődőkhöz, továbbá bátorítsa és rávezeesse őket arra, hogy önállóan is foglalkozzanak az egyház és az emberi történelem e kiemelkedő és meghatározó személyiségével.”

A tankönyvként is használható kötet nem tudományos munka, legalábbis – amint a szerző már az első oldalon leszögezi – nem tesz kísérletet arra, hogy bemutassa a Pállal kapcsolatos tudományos kutatás jelenlegi állását.

Amit Wick célként tűz ki maga elé – és a könyv végére érve beláthatjuk, hogy ezt sikerül is megvalósítania –, nem más, mint hogy emberközelbe hozza „a Közel-Kelet és a nyugati világ történetének

egyik legizgalmasabb személyiségét”, a zsidóként egykor a keresztényeket üldözőt, majd a damaszuszi úton történt „pálfordulása” után Krisztust hirdető apostolt.

A szerző mindezt úgy éri el, hogy közérthető, olvasmányos stílusban ír. Ráadásul a zárt egységet alkotó, önmagukban is olvasható fejezetekben továbbgondolásra hív, „feladatokat adva” az olvasóknak. Az önképzéshez segítséget nyújtanak az egyes fogalmak háttér-színrel kiemelt, rövid definíciói éppúgy, mint a főszövegben vastagon szedett kifejezések, kulcsszavak. A fontos megállapításokat dőlt betűs szedéssel hangsúlyozzák.

A könyv laikusok és teológushallgatók számára is ajánlható, gondolkodásra ösztönző, élvezetes olvasmány; gazdag irodalomjegyzékkel és más források

megnevezésével Pál életének és teológiájának további tanulmányozására ösztönöz.

■ G. Zs.

Peter Wick: Pál – A kereszténység tanítója. Kálvin Kiadó, Budapest, 2007. Ára 1600 forint.

HETI ÚTRAVALÓ

Fölötted ott ragyog az Úr, dicsősége meglátszik rajtad. (Ézs 60,2)

Vízkereszt ünnepe után az utolsó héten az Útmutató reggeli s heti igéi Krisztusunk dicsőségét hirdetik. Ézsaiás óröla szöve: „... rád ragyogott az Úr dicsősége.” „Világosságához népek jönnek...” (60,1,3) A vízkeresztmi himnusz (GyLK 657) öt versszakban foglalja össze Jézus Urunk dicsősége megjelenésének jeleit e világban: Heródes tettét, a keleti bölcsek érkezését, a kánaai menyegző csodáját, megkeresztelésének eseményét. Ekkor az Emberfia mintha „napba öltözött volna”. „És szemük láttára elváltozott: arca fénylett, mint a nap, ruhája pedig fehérén ragyogott, mint a fény.” Atya szöve: „Ez én szeretett Fiam, akiben gyönyörködöm, reá hallgassatok!” (Mt 17,2,5b) Ó, „Wram io minékiinc it laknunc” – így vélekedett Péter (Mt 17,4 – az 1590. évi vizsolyi Biblia szerint). Reformátorunk pedig így vélekedik Jézus megdicsőüléséről: „Az Atya Isten Krisztust pecsételte el Megváltóvá. Egyedül őt kell hallgatnunk, befogadnunk. Rajta kívül nincs Isten, hogy megtalálhatnám.” A teremtés hajnalán mondotta Isten: „Legyen világosság!” (1Móz 1,3) S azóta is: „... ő gyújtott világosságot szívünkben, hogy felragyogjon előttünk Isten dicsőségének ismerete Krisztus arcán.” (2Kor 4,6b) Mózes elleplezte arcának elmúló dicsőségét, de nekünk nem kell ezt tennünk, mert „fényözön árad az igazra, és öröm a tiszta szívűekre” (Zsolt 97,11; LK)! Az Újszövetség népe szemléli és egyben tükrözi is az Urísten dicsőségét: „... fedetlen arccal, mint egy tükörben szemléljük az Úr dicsőségét...” (2Kor 3,18b) „Mi pedig az Úr dicsőségét mindnyájan fedetlen arccal tükrözzük...” (a Protestáns Média Alapítvány által újonnan revidált Károli-fordítás szerint). Akit az Úr Jézus elhívott – „Kövess engem!” –, az továbbadja a jó hírt – „Jöjj, és lásd meg!” –, hogy közösen legyenek részesei Jákób létrája csodájának: „... meglátjátok a megnyílt eget és az Isten angyalait, amint felszállnak, és leszállnak az Emberfiára.” (Jn 1,43b,46b,51b) Hogyan üdvözülhet az ember? Az Úr Isten így válaszol: „Aki hisz a Fiúban, annak örök élete van, aki pedig nem engedelmeskedik a Fiúnak, nem lát majd életet...” (Jn 3,36) A 2008. esztendő a Biblia éve; a rendezvényesorozat jelmondata: „Boldog, aki olvassa...” A Szentírás, „és boldogok, akik hallgatják” és megtartják Isten igéjét (Jel 1,3)! A Mindenható Úr Isten – az örök Vagyok – bemutatkozik: „Én vagyok az Alfa és az Omega (...), aki van, és aki volt, és aki eljövendő...” (Jel 1,8) Mi pedig az Úrtól tanult imádságban dicsőítjük a mi Atyánkat: „... mert tied az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké. Ámen.” (Mt 6,13b) Jézus egy lényegű az Atyával; ő is bemutatkozik: „Én vagyok a világ világossága: aki engem követ, nem jár sötétségben, hanem övé lesz az élet világossága.” (Jn 8,12) Csak a Fiúban lehet megismerni az Atyát! Áldjon meg téged, „ragyogtassa rád orcáját az Úr, és könyörülni rajtad” (4Móz 6,25)! Úr „Krisztus, Atya Istennek / Egyetlenegy Fia, (...) / Ó a hajnalcsillag, / Mely fényességgel villog, / S napnál szebben ragyog” – Rád is! (GyLK 810,1)

■ GARAI ANDRÁS

Páratlan szilveszteri alkalmon több mint félszáz fiatal felnőtt töltötte 2007 utolsó éjszakáját egyháznak Üllői úti székházában. Mint sok gyülekezetünkben, itt is játékokkal, vetélkedőkkel, jó hangulatú beszélgetésekkel teltek a múlt esztendő utolsó órái. Éjfélkor úrvacsorai közösségben élhették át a különböző felekezetekhez tartozó résztvevők a Krisztusban való egységet, a bűnbocsánat örömét, s lehettek együtt abban a páratlanul felszabadító tudatban, hogy az Úr hajlandó újat kezdeni velünk. Az óév este igéje is ebben erősített: „Irgalmas és kegyelmes az Úr, türelme hosszú, szeretete nagy.” (Zsolt 103,8)

■ GALLI TAMÁS felvétele

Szélrózsa 2008, Kőszeg

És igen! Szélrózsás évre virradtunk végre! Ebben az évben július 16. és 20. között Kőszegen lesz a két évente megrendezett Szélrózsa országos evangélikus ifjúsági találkozó. A mintegy kétezer főt megmozgató fesztivál témája idén a határkeresés, a határfeszítés lesz, mottója: „Hol a határ?”

Az elkövetkezendő hetekben-hónapokban olvasóink az e rovatban kéthetente megjelenő írásokból tájékozódhatnak a találkozó részleteiről. Bemutatkoznak a főmunkatársak, az egyes munkaágak, felvázoljuk az alakuló programot, felvonultatjuk a meghívott-meghívandó vendégek sorát, együtteseket, produkciókat. Információk a honlapról is szerezhetők: <http://www.szelrozsaatalal-kozo.hu>.

Jelen számunkban „Szélrózsa atya” mutatkozik be, aki a találkozó szervezői csoportjának magját képező „Tízek” vezetője.

„Atyának” lenni felelősség. Nyomasztó is lehetne, de inkább örömteli. Ezen a képen Berta lányomat vettem a nyakamba egy adventi kirándulás alkalmával, és a hordozása nem a kilóival, hanem azoknak a pillanatoknak a könnyedségével volt mérhető, hogy végre van időnk egymás számára. A Szélrózsa persze lassan kamaszkorba lép, egyedül nem is memém megemelni. Ezért azon dolgozom, hogy minél

SZÓSZÓRÓ
Ifjúságirovat-gazda: Frenyó Anna

többen érezték „édes gyermeküknek” a kőszegi találkozót. Akik pedig résztvevőként érkeznek majd, azok azt éljék át, hogy fiatalként is komolyan veszik a véleményüket, van helyük, szavuk az evangélikusok nagyobb családjában.

SMIDÉLIUSZ GÁBOR, „Szélrózsa atya”

Tizenöt esztendő volt a Szarvasi Középfalmi Misszió

Az alkohol- és szenvedélybetegeket mentő misszió 1984-ben kezdte meg munkáját, és a következő állomáshelyeken működött: Szarvas-Ótemplom, Fót, Tápiószéle, Mátraháza, Bükkzentkereszt, Berekfürdő, Kaposszekcső, a Békés megyei Alkohológiai Intézet, majd Dömös. Állandó központja 1992 óta a kárpótlás-ként visszakapott középfalmi evangélikus iskola.

A Szarvasi Középfalmi Misszió munkatársai alapítványt hoztak létre az alkohol- és egyéb szenvedélybetegek gyógyítása, utógondozása, családterápiák tartása, a fiatalok lelki-esteti egészségére nevelése és az idősek gondozása céljából. Szolgáltatukat másfél évtizede évről évre három ünnepvezetett gyógyító konferencia, továbbá nagycsaládos nyári tábor és az idősek hete elnevezésű rendezvény keretében végzik. Nagyünnepken is élettel telik meg a misszió: a környékbeli tanyasi hívek itt vesznek részt úrvacsorai istentiszteleteken a városiakkal együtt, és ugyancsak közösen ünneplik a gyermeknapot és a gyermekek karácsonyát.

Az elmúlt esztendő szeptemberében kétna-

pos jubileumi ünnepséget tartottak – amely egybeesett az idősek hetével – abból az alkalomból, hogy tizenöt éves volt a misszió középfalmi állandó központja. Az ország különböző tájairól érkezettek Erdélyi Zoltán, Magassy Sándorné, Zátanyi János és Boncsér Sándorné lelkészek vezetésével öt csoportban beszélgettek az országos missziói lelkész, Szeverényi János elhangzott ígehirdetéséről, majd a résztvevők személyes élményeiket oszthatták meg egymással. Másnap a szarvasi evangélikus Ótemplomban hálaadó istentiszteletet tartottak, megemlékezve arról, hogy mind az ótemplomi szeretetszolgálat, mind a Szarvasi Középfalmi Misszió immár másfél évtizede működik. Az istentisztelet után a gyülekezet tagjai a tanyai napközi otthon avatásán vettek részt.

Az októberi csendeshét újabb örömet hozott: a Magyar Kékereszt Egyesület csabai, békési és gyomai munkatársainak segítségével két alkoholistát szabadult meg függőségéből, és térhetett vissza családjához.

■ DR. SÁRKÁNY ANGYAL

El nem hangzott búcsúszó

In memoriam
id. dr. Fabiny Tibor

A család és egyházunk gyászában osztozva búcsúztak dr. Fabiny Tibortól az Evangélikus Hittudományi Egyetem, az Evangélikus Országos Múzeum, illetve a Magyarországi Evangélikus Egyház képviselői, valamint a Johannita Lovagrend, melynek szintén tagja volt. Most e soroknál a Fébé Evangélikus Diakonissza-egyesület választmányának hivatalban lévő elnökétől búcsúzik a Fébé család.

Dr. Fabiny Tibor testvérünk már 1990-ben, az egyesület újraindulásánál segítette a munkát. Áldozatos, mindenre kész szolgálatával, régi dokumentumok felkutatásával adott iránymutatást a kezdeti nehézségek leküzdéséhez. A választmány elnökeként folyamatosan figyelemmel kísérte az egyesület életét.

Szerette a Fébét. Jelentős része volt abban is, hogy a korábban átadott ingatlanok egy részét ismét birtokba vehette az egyesület. Sok-sok írásával is szolgált a Fébé ügyét. Nagyon örült a sikereknek és az új szolgálati területek létrejöttének, megindulásának nemcsak az anyaházban, hanem Piliscsabán, sőt Bagolyirtáson is.

Aggódó, imádkozó szívvel, féltő szeretettel kísérte mindvégig szolgálatunkat, állt ki az egyesület érdekei mellett, tanácsaival próbált segíteni a felmerült problémák, gondok megoldásában. A szeretet és a békesség rendíthetetlen hitű harcosa volt. Mindenkihez volt egy jó szava. Aggódva irányította figyelmünket a jövő felé: „Mi lesz a Fébével?” – vetette fel sokszor. Amikor a teológia folyosóján találkoztunk, akkor is gyakran a Fébéről kérdezett.

Az ő javaslatára valósult meg 2007-ben az első országos Fébé-nap, melynek szervezésében és lebonyolításában is aktívan részt vett, és amelyet az egyesület névadójáról szóló előadásával még emlékeztetesebbé tett.

Gondja volt a külföldi kapcsolatok ápolására is. Ő volt az egyik aláírója a neuendettelsai Diakóniai Szolgálattal létrejött együttműködési megállapodásnak, és aktív részese az ennek folytatásaként megalakult Magyarországi Evangélikus Szeretetszolgálatért Alapítvány munkájának is.

A Fébé Evangélikus Diakonissza Egyesület hálás szívvel emlékezik az újraindulását követő időszak első választmányi elnökére, hálát adva Urunknak mindazért a sok-sok ajándékért, melyet dr. Fabiny Tibor testvérünkön keresztül adott. „Az igaznak az emlékezete áldott...” (Péld 10,7a)

■ HERZOG CSABA

Fabiny Tibor utolsó szolgálata a Deák téren

2007. december 22.

Kedves Gyászoló Család! Kedves Testvérünk, Valika!

Sokan szoltak a gyászistentiszteleten. Hallottunk ígehirdetést, Tibor életének, szolgálatának jellemzését, baráti szavakat. Mégis, én úgy életem át az alkalmat, hogy Tibor szolgált nekünk. Ez volt az ő Deák téri utolsó szolgálata: összegyűjtötte Isten népét templomunkba.

Ő, aki innen indult, és most ide érkezett vissza, de közben is mindig itthon érezte magát, most újra megtöltötte templomunkat. Minden pad megtelt hívekkel. Mindkét oldalon álltak. Megteltek az erkélyek. Úgy éreztem magam, mint évtizedekkel ezelőtt nagypénteken, húsvétkor, karácsonykor, óév estéjén és újévkor. És egyre csak jöttek és jöttek az emberek. Régi ismerős arcokat láttam, kissé megöregedve ugyan, de újabbak, fiatalok, tanítványok is jöttek. Római katolikusok és reformátusok is, és ki tudja pontosan, hány lelkész: püspökök, esperesek, gyülekezeti lelkészek,

egymással olykor vitakozók vagy éppen perben állók, régi barátok, évfolyamtársak... Nyoma sem volt ellentéteknek, egy nép adott hálát az Istennek.

Különös talán, de így éreztem: a személyes gyász ellenére is valósággal boldog voltam. Kívánom, hogy így maradjon meg bennem a Deák tér képe. Tibor vonzásában újra szerették egymást az emberek. Kiérve az udvarra, mindenki-vel, akivel csak lehetett, kezét fogtam, érdeklődtem családtagok, ismerősök iránt. Sok csalódás és keserűség után újra örültem a nagy gyülekezetnek. Tibornak már nem tudtam megköszönni mindezt, de nektek megírom: pásztor lelkű Tiborunk a halálában is prédikált, pásztorolt, összegyűjtötte szétszóródott nyájunkat.

Szeretettel:

KARI (DR. HAFENSCHER KÁROLY)

Az írást a gyászoló család engedélyével közöljük.

FOTÓ: CZONDOR ISTVÁN

HIRDETÉS

Országos evangélikus hittanverseny 2008 Hegyek a Bibliában

Ebben az évben az országos evangélikus hittanverseny témáját bibliai hegyekhez kapcsolódó ígehelyek adják. Az 1–2. és 3–4. osztályosoknak részben azonos anyagból kell fölkészülniük, de a 3–4. osztályos tanulóknak néhány további tényletetet is tanulmányozniuk kell. A felső tagozatosok egységesen egy ígehelysorozatot kapnak, a 7–8. osztályosok kérdéssora azonban nehezebb lesz az 5–6. osztályosokénál. Jó készülést kívánunk az ifjúsági osztály munkatársai!

Alsó tagozatosok

- Ararát – 1–2., 3–4. osztály: 1Móz 6,9–14,17–22; 1Móz 7,7–10,17–24; 1Móz 8,1–20; 1Móz 9,8–17.
- Mórijjá – 1–2., 3–4. osztály: 1Móz 17,15–19; 1Móz 22,1–19.
- Hóreb – 1–2., 3–4. osztály: 2Móz 3,1–15.
- Sínai – 1–2., 3–4. osztály: 2Móz 19,1–20; 2Móz 20,1–20; 3–4. osztály: 2Móz 24,1–18; 2Móz 32,1–20; 2Móz 34,1–10.
- Karmel – 3–4. osztály: 1Kir 18,20–40.
- Olajfák hegye – 1–2., 3–4. osztály: Lk 19,28–40; Mt 26,30–35; 3–4. osztály: Lk 22,39–53.
- Golgota – 1–2., 3–4. osztály: Jn 19,16–30; 3–4. osztály: Mt 27,31–56.

Felső tagozatosok

- Ararát – 1Móz 6,1–8,13,18–22; 1Móz 7,7–24; 1Móz 8,1–14; 1Móz 9,9–17.
- Mórijjá – 1Móz 17,15–19; 1Móz 22,1–19; 2Krn 1,18; 2Krn 2,1–4,6–8; 2Krn 3,1–7.
- Hóreb – 2Móz 3; 1Kir 19,1–19.
- Sínai – 2Móz 19,1 – 2Móz 20,17; 2Móz 24,12–15; 2Móz 34,1–10; 134. zsoltár.
- Karmel – 1Kir 18.
- Olajfák – Lk 19,28–40.
- Golgota – Jn 19,1–42.
- A megdicsőülés hegye – Mt 17,1–13.
- Hegyi beszéd – Mt 5,1–12; Mt 6,25–34; Mt 7,7–11,24–27.

ISTENTISZTELETI REND / 2008. január 13. – Budapest

Vízkereszt ünnepe után utolsó vasárnap. Liturgikus szín: fehér.

Lekció: Mt 17,1–9; 2Móz 3,1–14. Alapige: 2Pt 1,16–21. Énekek: 280., 338.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Bence Imre; de. 10. (német, úrv.) Andreas Wellmer; de. 11. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; du. 6. Bence Imre; **II., Hűvösvölgyi út 193., Fébé** de. 10. Veperdi Zoltán; **II., Modori u. 6.** de. 3/4 II. Sztójánovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; **Csillaghegy-Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. Fülöp Attila; du. 2. Fülöp Attila; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. Hokker Zolt; **Újpest, IV., Lebstűck M. u. 36–38.** de. 10. Solymár Péter Tamás; **Káposztásmegyér, IV. Tóth Aladár út 2–4.** de. 9. Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Cselovszky Ferenc; de. 11. (úrv., kantátazenés) Gerőfi Gyuláné; du. 5. (asztali beszélgetések) dr. Bácskai Károly; **VII., Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv.) Aradi György; **VIII., Üllői út 24.** de. fél II. Kertész Géza; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. (úrv.) Kertész Géza; **VIII., Bláthy Ottó u. 10. (Betánia Szeretetszolgálat)** de. 9. Benkóczy Péter; **IX., Haller u. 19–21. I. emelet** de. 11. (úrv.) Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. fél II. Benkóczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) dr. Joób Máté; de. 11. (úrv.) dr. Joób Máté; du. 6. (vespera) Szávay László; **XI., Némervölgyi út 138.** de. 9. Szávay László; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Keczkó Pál; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Tóth-Szöllős Mihály; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamás; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. (úrv.) Tamásy Tamás; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Juhos u. 28. (kistemplom)** de. 10. Bátorvicsky Gábor; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. dr. Orosz Gábor Viktor; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél II. Blaticzky János; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. Blaticzky János; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. Eszlényi Ákos; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. 10. Eszlényi Ákos; **Rákocsaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Kósa László; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u. 2.** de. 11. Kósa László; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. Hulej Enikő; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. Hulej Enikő; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. (családi) Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél II. Zólyomi Mátás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza; **Pilisvörösvár (református templom)** du. 2.

■ Összeállította: BODA SZUSZA

Minden arcon legyen mosoly!

Angyalfa program 2008

Isten iránti hálával 2007 karácsonyán is megszerveztük ajándékozási programunkat a fogvatartottak gyermekei részére. „Minden arcon legyen mosoly!” jelmonddal egy hálózat kiépítését kezdtük el, melynek segítségével elsősorban lelki, de szociális segítséget is igyekszünk nyújtani olyan családoknak, különös tekintettel a gyermekekre, ahol valamelyik szülő a börtönbüntetést tölti.

A hálózatépítés alapja és kiindulópontja az Angyalfa program. Ennek keretében karácsonykor megajándékozunk a gyermekeket, így teremtve kapcsolatot velük és a családdal, mindig a börtönben lévő szülő kérése és a börtönlelkész támogatása alapján; igyekezünk megszervezni a folyamatos lelkgondozást is. Ez számtalan esetben hozzájárul ahhoz, hogy a börtönben lévő és a család között a kapcsolat megmaradjon, a szabaduló visszatérhessen a családdhoz, visszailegkedjen a társadalomba, valamint megszakadjon az az „ördögi kör”, amely a börtönbe vezet.

Az év végén számos gyülekezet (többségében evangélikus) és oktatási intézményeink gyűjtöttek adományokat programunk céljára. Érkeztek a könyvek, édeségek, játékok a gyermekeknek. Hittanos gyerekek, gyülekezeteink ifjúsága, fiatalok szeretettel vettek részt a gyűjtésben. 2006 karácsonyán 1050 gyermek kapott ajándékot, közülük 850-nek a börtönben lévő szülő adta át a csomagot a karácsony előtti beszélőn! Tavalyi összesítésünk alapján 1137 gyermeknek jutott ajándék, közülük több mint nyolcszáz a börtönben (!) kapta meg az ajándékot a szülőktől, a többieknek vagy postai úton küldtük, vagy személyesen adtuk át a karácsonyi meglepetést.

Az ajándékozásnak elsősorban nem is az volt a célja, hogy a gyermekek ne maradjanak ajándék nélkül karácsonykor, hanem sokkal inkább az, hogy eljuttassuk hozzájuk a szeretet ajándékát és a remény üzenetét: édesapjuk vagy édesanyjuk nem felejtette el őket, és szeretettel gondol rájuk.

Programunk és szolgálatunk nem jöhetett volna létre a börtönlelkészek, a lelkipásztorok és evangélikus gyülekezetek, gimnáziumok segítségével és támogatásával nélkül. Ezúton is köszönjük a felajánlásokat, remélve és bízva abban, hogy Isten áldása kíséri programunkat. Kérjük továbbra is gyülekezeteinket, fiatalokat és időseket, hogy egész évben jussunk eszükbe, ha egy játék vagy könyv feleslegessé válik, mert a gyermekek újbóli megkeresésével nem szeretnénk az idén karácsonyig várni...

Ebben az évben is több önkéntes testvér kapcsolódott be a munkánkba, akik a karácsonykor megajándékozott gyermekeket és családokat folyamatosan fogják látogatni, fognak nekik segítséget nyújtani. Az ő szolgálatukat is nagyon köszönjük, kísérje munkájukat imádságunk!

Az Angyalfa program lebonyolítója a Tessedik Sámuel Alapítvány, a Magyar Testvéri Börtöntársaság, az Angyalfa Alapítvány és a Wichern Alapítvány volt.

■ ROSZÍK GÁBOR lelkész

Fenntartható közösségek

Karácsony előtt pár nappal a buszmező-állásban állva két hajléktalan beszélgetésére lettem figyelmes; örültem, hogy valami elvonja a figyelmemet a dermesztő hidegről és a szeles időről. Miután szakadt táskáikban elrendezték a közeli szelektív hulladékgyűjtőkből kiszedett visszaváltható üvegeket, valamint megbeszéltek a tb-kártya beszerzésének előnyeit és hátrányait, az időjárásra terelődött a szó – noha számukra valószínűleg nem volt szokatlan a hidegben való ácsorgás.

Nem a heti meteorológiai előrejelzésről beszélgettek angolos udvariassággal; egyikük a következőt mondta: „Azért van hideg, mert jön az éghajlatváltozás. Tudod, globálisan változik meg az egész Föld időjárása, ezért van egyszer nagyon hideg, máskor meg nagyon meleg. De ezt úgysem veszi senki komolyan...” Sajnáltam, hogy megérkezett a busz, mert nagyon kíváncsi lettem volna a folytatásra.

Érdekelte volna, hogy akik mindennap közelebről szembesülnek faggal és kánikulával, jégesővel és szélviharral, miként vélekednek, hogyan beszélgetnek a globális éghajlatváltozás valószínűségéről. Az a kérdés merült fel bennem, hogy vajon milyen gyakran szoktunk elgondolkodni olyan témákról, amelyek nemcsak saját magunkkal, hanem a környezetünkkel is kapcsolatosak. Vajon én figyelek-e a másikra s így az egész teremtett világra? Ismerem-e a saját környezetemet úgy, mint aki valóban benne él? Teszek-e valamit azért, hogy teljességében megőrizsem? Nem múló fellángolásból, nem világmegváltó szándékkal, de nem is büntudatból, hanem egyszerűen csak azért, mert így jobb élni? Vagy azért, mert egyetértek Nietzschével: „Egyetlen gondolat sem lehet igaz, amely nem a szabad levegőn fogant.”

A Biblia korában az ember saját maga által teremtett környezete nem állt elentmondásban az isteni teremtéssel, legfőképpen nem mellőzte azt. A mai világ technikai eszközei és lehetőségei sok

esetben hasznosak és fontosak a számunkra, de tudunk-e úgy élni velük, hogy ne a hálózatok, rendszerek és csatornák határozzanak meg minket, hanem mi irányítsuk őket úgy, hogy közben megőrizzük természetes világunkat? Tudjuk-e úgy formálni az életünket, hogy helye legyen benne a természetnek; hogy ne csak műanyag, fém és üveg vegyen körül minket, hanem a tiszta, szabad levegő is?

Rovatunk idei cikkeiben a teremtett világ és természetes környezetünk megőrzésével kapcsolatos kérdésekről szeretnénk szót ejteni; az egyes írások a *fenntartható közösség* különböző jellemzőit járják körbe. Azonban nem az a célunk, hogy kész receptet adjunk a keresztény közösségeknek a környezettudatos életmód kialakításához. Nem is tehetnénk ezt meg, hiszen minden egyes család és templom, minden egyes iskola és iroda adottságai, lehetőségei mások és mások. Ezzel szemben úgy véljük, hogy a közös gondolkodás, egy közösség együtt felépített terve, egy gyülekezet vagy egy család közösen átgondolt életvitele erőt rejtethet magában, olyan ötleteket adhat, amelyek megvalósításával nem is kis lépéseket tehetünk a környezettudatos életmód felé.

Igyekszünk ellenállni a kísértésnek, hogy *mindennek* a megváltoztatását tűzzük ki célul. De azokkal a véleményekkel sem értünk egyet, melyek szerint a mi életünk személyes döntései nem befolyásolják világunk jövőjét, hanem kizárólag a multicegek és nagyhatalmak döntései lesznek azok, amelyek – esetleg – meghatározzák a természetet és a környezetünket befolyásoló tényezőket. A cikkek írói sem tökéletesek a környezettudatos életvitel megvalósításában, de az a törekvés mindannyiunkban jelen van mindennapi döntéseink során, hogy valamit tegyünk szűkebb és tágabb környezetünk értékeinek megővéskéért; hogy egymásra és mind a lokális, mind a globális világra figyelve cselekedjünk úgy, hogy évek múlva is legyen olyan levegőnk,

ÜZENET AZ ARARÁTRÓL

Rovatgazda: Jerabek-Cserepes Csilla
E-mail: ararat@lutheran.hu

amelyben tiszta gondolatok fogalmazódhatnak meg.

Mi mindannyian keressük az utat. Keressük azokat a lehetőségeket, amelyek – az egyébként gyakran erősen behatárolt életvitelünk, adottságaink között – lehetővé teszik, hogy egyénként és közösségként is figyeljünk a természetre, a többi emberre és saját magunkra egyaránt, mert Teréz anya szavaival élve „úgy érezzük, hogy amit teszünk, csak egy csepp a tengerben. E csepp nélkül azonban sekélyebb lenne a tenger.”

Ehhez az útkereséshez különféle szempontok szerint szeretnénk megvizsgálni élettereinket: milyen a lakásunk, a templomunk, az irodánk vagy az iskolánk mint épület, mint a tanulás helyszíne, mint spirituális tér, mint ünnepeink helyszíne, mint energiafelhasználó hely, mint életközösség? Terveink szerint aktualitásokról is hírt adunk majd, és szeretnénk egymás segítségét több szinten is előmozdítani.

Útkeresésünk során fontosnak tartjuk, hogy olyasmivel foglalkozunk, amit nem lehet – és nem is szeretnénk – egyedül megoldani. Örömmel fogadunk minden segítséget, minden kritikát és észrevételt, ötletet és javaslatot a témáinkat illetően, híradást a gyülekezetek vagy egyes emberek személyesen megvalósított ötleteiről. Ezek megbeszéléséhez létrehozunk egy fórumot, ahol bárkinek a véleményét szívesen fogadjuk. Terveink szerint ez az internetes oldal pár héten belül bővíteni fog további elemekkel is, ezért kérjük, kísérjék figyelemmel írásainkat és a hamarosan elinduló honlapot.

■ KODÁCSY-SIMON ESZTER

»MEGTELT ÉLETTEL A HÁZ«

Újév-köszöntő hétvége Révfülöpon

Az *Evangelikus Élet* olvasóinak jó része bizonyára járt már az Ordass Lajos Evangelikus Oktatási Központban, amelyet egymás között röviden csak „Révfülöponnek” hívunk. Az intézmény néhány évvel ezelőtti beindítása óta számtalan rendezvényre, konferenciára és táborra került itt sor. Az épület kiváló adottságai, a hely szépsége és a Balaton közelsége is nagy szerepet játszottak abban, hogy fiatalok és idősek sokasága tért haza Révfülöpről csodás élményekkel, a lelki megújulás örömeivel.

Mégis, valami hiányzott; éppen az, amit az ember elvár egy oktatási központtól: hogy legyen önálló programkínálata. Ne csak helyszíne legyen a cso-

portok „magukkal hozott” programjainak, hanem aktívan lépjen az érdeklődők elé saját szervezésű rendezvényeivel, és alakítsa ki önálló arculatát. Mindezzel pedig a főszezonai időszakon túl is nagy kihasználtságot biztosítson az épületnek.

2008 újat hozott az intézmény életében: elkezdődtek a saját szervezésű, országosan meghirdetett programok. Ezek nyitánya volt az az újévkezdő családi hétvége, melynek e sorok írója családostul részese lehetett. „Megtelt étellel a ház” – mondták a recepción, és ez volt mindannyiunk egybehangzó véleménye is. A legifjabb résztvevő 2,5 hónapos, a legidősebb 80 éves volt, és mivel zömükben

nagycsaládok jöttek el, több volt a gyerek (30 fő), mint a felnőtt (26 fő).

Rövid idő elteltével mindenki otthonosan mozgott az épületben, és úgy éreztük, mindannyian régóta ismerjük már egymást. Nagy találkozások, beszélgetések, csocsómeccsek színhelye lett a révfülöpi központ. Bár a Balaton befagyott, a jég egyenlensége és a metsző hideg szél miatt korcsolyázni nemigen lehetett rajta, ezért a programok nagy része beltérre korlátozódott. A szombat délutáni színes családi program bizonyára még sokáig emlékeztetünkben marad. Egy háromtagú gitár-furulya együttes gyermekdalokat játszott, és tánca is lehetett perdülni. Lelkes óvó nénik a népszerű arcfestéssel és farsangi álarckok készítésével tették színessé a délutánt. Mindenki találhatott neki tetsző foglalatosságot; kicsi és nagy egyaránt jól érezte magát, elfelejtve a rövidre sikerült szánkozás miatti bánatát.

Esténként a kápolnában áhitatra gyűltünk össze, majd folytatódott az oly fontos beszélgetések végeláthatatlan sora. Vasárnap délelőtt vízkereszi családi istentisztelettel búcsúztunk egymástól, s kaptunk útravalóul is az egész hétvégén megtapasztalt szeretetből. A személyzet és a vezetés kedves, odafigyelő jelenléte az érkezéstől a távozásig végigkísért bennünket.

Tavasszal még további, remeknek ígérkező tematikus programokat kínál Révfülöp – rendkívül kedvező áron – minden testvérünknek: van köztük Luther-konferencia, borfesztivál, életmódtábor és humoros hétvége. Élünk a lehetőséggel! Bővebb információk az eseményekről és a jelentkezési határidőkről a <http://revfulop.lutheran.hu> honlapon olvashatók.

■ BOGDÁNYI MÁRIA

FOTO: BOGDÁNYI GÁBOR

HIRDETÉS

A Csillaghegyi Evangelikus Egyházközség szeretettel várja az érdeklődőket békásmegyeri templomába (1038 Budapest, Mező u. 12.; tel.: 1/368-6118) január 20-án, vasárnap, az összejövetel napjára. 10 órakor szlovák–magyar kétnyelvű istentiszteletet tartunk, amelyen közreműködik az Ozvena népzenei kórus. Délben közös ebédre várjuk vendégeinket. 14 órakor *Kontraszty László* kiállítását *Papp Oszkár* festőművész nyitja meg. (A Békásmegyeren élt festőművész tárlatát a látogatók március 16-ig tekinthetik meg naponta 10 órától 16 óráig.) A közreműködő Kórodi kvartett *Kodály Zoltán* vonósnégyeséből játszik. 16 órakor vecsernye. Az alkalomra ingyenes a belépés, de önkéntes adományokat jó szívvel fogadunk.

HIRDETÉS

Az Evangelikus Hittudományi Egyetem Doktori és Habilitációs Tanácsa tisztelettel meghívja Önt *dr. Hodossy-Takács Előd* egyetemi docens (Debreceni Református Hittudományi Egyetem) nyilvános habilitációs előadására, mely az egyetem épületének (1141 Budapest, Rózsavölgyi köz 3.) 10-es számú tantermében lesz január 16-án, szerdán; a 15.15-kor kezdődő, angol nyelvű nyilvános előadás címe: *Asheerah and Her Company: Forbidden Cultic Practices in Ancient Israel*. 16.15-kor: *Rögös út a királyság felé – Izrael története a premonarchikus időkben* – magyar nyelvű nyilvános előadás. Az EHE DHT nevében:

Dr. Reuss András elnök

HIRDETÉS

Pályázat igazgatói állásokra

A Magyarországi Evangelikus Egyház Országos Presbitériumának megbízásából az oktatási osztály (1085 Budapest, Üllői út 24.) meghirdeti a *Berzsenyi Dániel Evangelikus (Liceum) Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium* (9401 Sopron, Széchenyi tér 11.), illetve az *Evangelikus Kossuth Lajos Gimnázium és Pedagógiai Szakközépiskola* (3525 Miskolc, Dayka Gábor u. 4.) igazgatói állásait.

Képzési és egyéb feltételek a Magyarországi Evangelikus Egyház közoktatási intézményeiről szóló törvényének megfelelően: egyetemi szintű pedagógusoklevél, legalább öt éves pedagógusi vagy egyetemi oktatói gyakorlat vagy evangelikus lelkészi végzettséget igazoló oklevél és legalább öt éves, közoktatási intézményben szerzett oktatói, hitoktatói gyakorlat; evangelikus vallás; öt éve megfelel az egyházközségi tagság feltételeinek; konfirmáció; lelkészi ajánlás. Juttatások, illetmény, pótlék, egyebek a közalkalmazotti törvénynek megfelelően.

Az állás elfoglalásának ideje: 2008. július 1. A megbízás hatévi időtartamra szól.

A pályázat benyújtásának határideje az Oktatási Közlönyben való megjelenéstől számított harminc nap. A pályázat elbírálásának határideje: 2008. május 31.

A pályázatnak tartalmaznia kell a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, önéletrajzát, részletes szakmai életrajzát, az intézmény vezetésére vonatkozó szakmai programját, illetve szakmai helyzetelemzésre épülő fejlesztési elképzelését.

A pályázathoz mellékelni kell a pályázati feltételekben előírtak teljesítéséről szóló igazolásokat: a legmagasabb iskolai végzettséget igazoló okirat(ok) hiteles másolatát, érvényes erkölcsi bizonyítványt, lelkészi ajánlást a pályázó gyülekezeti lelkésztől (lelkész esetében az illetékes püspöktől), a konfirmációi emléklap hiteles másolatát vagy a konfirmáció igazolását.

Felvilágosítás a részletes pályázati feltételekről: Magyarországi Evangelikus Egyház Oktatási Osztály, 1085 Budapest Üllői út 24.; *Mihályi Zoltánné* osztályvezető; tel.: 1/429-2035; postacím: Magyarországi Evangelikus Egyház – Országos Egyházi Iroda, 1085 Budapest, Üllői út 24. A borítékra írják rá: „Igazgatói pályázat” – az intézmény megjelölésével.

HIRDETÉS

Luther-konferencia

Teológiai konferencia lesz nem csak teológusoknak 2008. február 1-jén és 2-án (péntek 16 órától szombat 17 óráig) Révfülöpon, az Ordass Lajos Evangelikus Oktatási Központban. Luther életének és munkásságának három területét fogja majd át a konferencia, amely egyben a lutheri kegyesség gyakorlásának alkalma is. A konferencia háziasszonya *Isó Dorottya* lelkész.

Előadások: *ifj. dr. Fabiny Tibor: Luther krisztológiai értelmezése; Véghegyi Antal: Az egyetemes papság és a lelkészi szolgálat; Hafenschér Károly: Reformált mise? Áhítat: Weltler Sándor. Úrvacsorai istentisztelet: Ittész János püspök. Péntek este irodalmi zenés összejövetel láthatnak a résztvevők Lutheri örökségünk: erős vár a mi Istenünk!* címmel.

A konferencia részvételi díja teljes ellátással 2000 Ft. Jelentkezési határidő: január 15. Ordass Lajos Evangelikus Oktatási Központ, 8253 Révfülöp, Füredi út 1. Telefon: 20/770-3829. E-mail: revfulop@lutheran.hu.

Hirdetési díjak az Evangelikus Életben

Magánjellegű apróhirdetés

Karakterenként ..... 8 Ft + 20% áfa

Üzleti jellegű apróhirdetés

Soronként (42 leütés/sor)..... 825 Ft + áfa

Teljes oldal (277 × 415 mm)	220 000 Ft + áfa
1/2 oldal, álló (136 × 415 mm), fekvő (277 × 206 mm)	132 000 Ft + áfa
1/4 oldal, álló (136 × 206 mm)	99 000 Ft + áfa
1/50 (1 hasáb / 52 mm széles, 5 cm magas):.....	11 000 Ft + áfa
1/100 (1 hasáb / 52 mm széles, 10 cm magas):	20 900 Ft + áfa
2/50 (2 hasáb / 108 mm széles, 5 cm magas):.....	19 800 Ft + áfa
2/100 (2 hasáb / 108 mm széles, 10 cm magas):.....	33 000 Ft + áfa
3/50 (3 hasáb / 164 mm széles, 5 cm magas):.....	28 000 Ft + áfa
3/100 (3 hasáb / 164 mm széles, 10 cm magas):.....	53 000 Ft + áfa

Evangelikus egyházi intézmények, gyülekezetek ugyanazt a hirdetést egy alkalommal, maximum 800 karakter terjedelemben jelentethetik meg ingyenesen. Az újabb megjelenítés, illetve a 800 karaktert meghaladó hirdetés ára megegyezik a magánjellegű apróhirdetés tarifájával.

Nem evangelikus egyházi intézmények, gyülekezetek esetében hirdetési díjaink egy hirdetés egyszeri megjelentetésére vonatkoznak. Ugyanazon megrendelő többszöri hirdetése esetén árainkból – a megkötendő szerződés értelmében – kedvezményt nyújtunk.

Az alapítványoknak, egyesületeknek az szja 1%-ára vonatkozó közleményeire a magánjellegű apróhirdetés tarifája érvényes.

A lapban való elhelyezésre vonatkozó konkrét kérés esetén 15%-kal nő a fizetendő összeg.

Kérjük, érdeklődjön szerkesztőségünknel.

Az Evangelikus Élet kiadóhivatala

HÍREK, KÖZLEMÉNYEK, ESEMÉNYEK

Ezúton köszönjük meg minden kedves olvasónknak a nekünk küldött karácsonyi és újévi jókívánságokat!
Az Evangélikus Élet szerkesztője

A Deák téri gyülekezet Asztali beszélgetések című rendezvénysorozatának következő alkalmán dr. Bácskai Károly tart előadást 2008 a Biblia éve címmel, majd áhítatot A Biblia mélysége – segítség a mindennapi bibliaolvasáshoz címmel január 13-án 17 órakor a gyülekezeti teremben.

A gyászoló család ezúton is köszönetet mond mindazoknak, akik dr. Fabiny Tibor egyháztörténeti gyász-istentiszteletén személyesen vagy lélekben jelen voltak, illetve együtt-érzésüket szóban vagy írásban kifejezték. „Áldott az Isten, a mi Urunk Jézus Krisztus Atyja, (...) és minden vigasztalás Istene, aki megvigasztal minket minden nyomorúságunkban, hogy mi is megvigasztalhatunk másokat minden nyomorúságban...” (2Kor 1,3-4a)

Farkasréti ökumenikus esték (Budapest XI., Németvölgyi út 138., evangélikus-református templom, megközelíthető a 8-as autóbusszal vagy az 59-es villamossal; a temetőnél kell leszállni) következő alkalmán január 14-én, hétfőn 18.30-kor Thorday Attila római katolikus teológus A keresztény reménység címmel tart előadást és vezet beszélgetést. Mindenkit szeretettel várnak a szervezők.

A Duna Televízió január 19-én, szombaton 16 órától sugározza A Városligeti fasortól a milánói Scaláig című dokumentumfilm második részét, amely Peskó Zoltánnak, a nemzetközi zenei élet kiemelkedő evangélikus karmesterének, zeneszerzőjének az életútját mutatja be.

APRÓHIRDETÉS

Evangélikus egyházi intézményben dolgozó nyugdíjas asszony albrétet keres Budapesten. Telefonszám: 30/272-6464.

Zuglói, 40 négyzetméteres lakás kiadó. Tel.: 20/357-5631.

Pesterzsébeten szoba-konyhás házrész kiadó. Tel.: 20/824-8865.

Harangtoronyok belső szervizelése. Gombos Ferenc – tel.: 30/505-0546 (az esti órákban), e-mail: gombosmi@invitel.hu.

Az égre mutató kereszt alatt a templomtorony legszebb díszé a toronyóra. Ön-nél működik? Toronyóra-, harangjáték-, haranglengető-, vezérlőóra-készítés, -javítás. 5 év garancia. Konkoly Múvek Toronyórágyára, 1102 Budapest, Állomás u. 14., telefon: 1/260-7065, 30/949-2915.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Nem tudjátok, hogy ti Isten temploma vagytok, és az Isten Lelke bennetek lakik? 1Kor 3,16 (Ezsd 3,11b; Mt 17,1-9; 2Kor 4,6-10; Zsolt 89,1-19) A gyarkorló keresztény ember élete harc és feszültséggel van tele. A harc azért van, mert nem test, hanem Lélek szerint kell járnunk. Pál szerint a test gondolata halál, a Lélek pedig élet és békeesség. A Lélek sokak szerint elvont fogalom, pedig valójában az az erő, amely segít Isten akaratát felismerni és aszerint járni. Alapvető igehely: „...erőt kaptok, miután eljön hozzátok a Szent-lelek...” (ApCsel 1,8) Az Apostolok cselekedetei tele van a Lélek munkájának leírásával.

Hétfő

Az Úr megőrizi híveinek életét. Zsolt 97,10b (1Pt 5,10; 2Kor 3,9-11/12-18; 1Tim 1,1-11) Isten őrizni akar minket ige, imádság, testvéri közösség által. Fogni akarja a kezünket, de ez az őrzés sokszor a terhünkre van. A gyermek is gyakran kitépi kezét az apja kezéből. Ma divat, hogy a felszedült fiatal szüleitől külön lakásba költözik, lehetőleg minél messzebb, a város túlsó végére. Teherré lett a szülők közelsége. Ezáltal szabad prédája lesz a test, a világ kísértéseinek, amelyeket ő még nem ismer. Ezért nagy a szülők felelőssége.

Kedd

Aki befogadja parancsolataimat, és megtartja azokat, az szeret engem. Jn 14,21 (Jer 7,23a; Jn 1,43-51; 1Tim 1,12-20) A betegségnek tünetei vannak. Az orvos is ezek iránt érdeklődik először. De gondoltunk-e már arra, hogy a hitetlenségnek is vannak jellemző tünetei? Ilyen Isten parancsolatainak semmibevétele. Isten is azzal méri le íranta való szeretetünket, hogy parancsai szerint élünk-e. Hogy Isten szeretet, arról sokat hallunk. Ez tesz is nekünk. De vajon a mi életünk mit mutat Isten iránti szeretetünkről?

Szerda

Jézus így szól: „Betelt az idő, és elközelített már az Isten országa: térjete meg, és higgyetek az evangéliumban.” Mk 1,15 (2Krn 30,9b; Jn 3,31-36; 1Tim 2,1-7) Isten országa nem földrajzi fogalom, hanem Isten uralmának szívünkben való megvalósulása. Ez belső változást jelent. Az „én” uralma helyett Isten uralmát. Autonóm erkölcs helyett Isten szabja meg, mi a jó, és mi a rossz. Amikor Jézus megtérést vár, azt várja, hogy életünk irányt változtasson, és elinduljunk Isten országába. Ez csak akkor történhet meg, ha valóban hiszünk az evangéliumban. Hisszük, hogy Jézus által Isten gyermekei lehetünk. Ez pedig azt jelenti, hogy számunkra is megnyílt az örök élet kapuja.

Csütörtök

Nektek pedig meg a hajatok szálai is mind számon vannak tartva. Mt 10,30 (Zsolt 13,2; Jel 1,1-2/3-8; 1Tim 2,8-15) Korunk jellemzői: stressz, alvászavar, pánikbetegség, idegeség, félelem a holnaptól... Kis túlzással marékzámra szedjük a nyugtatókat és az altatókat. Nem tudunk mit kezdeni a fenti igével. Túlzásnak tartjuk, hogy Istennél még a hajunk számai is számon vannak tartva. Ekkora ígéret már képtelenségnek tűnik. Életünk az önmegváltásra van programozva, ám nem tudjuk kihúzni önmagunkat a mélységből – ez lehetetlen. S ezért van a szívünkben félelem. Azonban akinek hite van, az naponként tapasztalja ennek az ígének a valóságát. Ne az eszünkre hallgassunk, hanem Jézus ígéretére, és próbáljuk ki erejét!

Péntek

Jézus így szól: „Ne gondoljátok, hogy azért jöttem, hogy érvénytelenné tegyem a törvényt vagy a próféták tanítását. Nem azért jöttem, hogy érvénytelenné tegyem, hanem hogy betöltsen azokat.” Mt 5,17 (2Móz 24,7b; Jn 8,12-20; 1Tim 3,1-13) Törvény nélkül holt a bűn. Naponta bele kell nézni a törvénybe mint tükörbe, hogy lássuk a foltokat életünkben. Az őregedő ember nem szívesen néz tükörbe, nem akarja látni az idő múlásának valóságát. Ugyanígy sokszor a Biblia sem nyújt kellemes látványt a lelkünkről. De szükség van rá, mert csak a Biblia ébreszt föl minket, ábrándít ki magunkból, tépi szét illúzióinkat. Nem azt mutatja, amilyennek képzeljük magunkat, hanem amilyenek vagyunk. Ezzel mintegy „belelök” bennünket a Megváltó karjaiba.

Szombat

Mert van-e olyan Isten a mennyben és a földön, aki olyan hatalmas tetteket tudna véghezvinni, mint te? 5Móz 3,24b (1Kor 12,6; 4Móz 6,22-27; 1Tim 3,14-16) Sokan örülnek annak, hogy ma divat vallástörténettel foglalkozni. Mint minden tudomány, ez is szép dolog, de nagy a veszélye annak, hogy a sokféle vallás eltérít az egy igaz Istentől, akiről csak a Biblia beszél. A műveltség és a tudás nem mindig jelenti azt, hogy közelebb kerülünk Jézushoz, aki az út, az igazság és az élet. A vallások nem csupán az emberi fantázia szüleményei, hanem bennük is folyik a viláosság és a sötétség harca. Jézus szava egyértelmű: „Én vagyok a világ viláosságja: aki engem követ, nem jár sötétségben, hanem övé lesz az élet viláosságja.” (Jn 8,12)

■ GÁNCZ ALADÁR

HIRDETÉS

Mit írtál 2007-ben?

Prúsz-pályázat protestáns tollforgatók számára

A Protestáns Újságírók Szövetsége (Prúsz) antológiát tervez megjelentetni protestáns írók-újságírók munkáiból. A kiadvány a szövetséghez kötődő tollforgatók alkotói sokszínűségét hivatott reprezentálni. A kötetben való publikálás elsődleges feltétele ugyanakkor nem a Prúsz-tagság, hanem a biblikus értékrend és a hazai protestánsok közösségéhez való tartozás vállalása, amelyet a szerzők kézirataik felajánlásával fejezhetnek ki.

A pályázatra tematikai és műfaji kötöttség nélkül küldhetők be a 2007. esztendő folyamán megjelent írások, illetőleg eredeti (még nem publikált) írásművek.

A beküldésre szánt kéziratok terjedelme nem haladhatja meg a 15 ezer karaktert. Egy szerző azonban több – legfeljebb 3 – írással is pályázhat; ez esetben az együttes terjedeleme a mérvadó. (Három írás esetén 45 ezer, két pályamű beküldése esetén 30 ezer karakter lehet az írások együttes terjedelme.)

A digitális adathordozón vagy e-mailben csatolmányként beküldött kéziratokhoz mellékelni kell a pályázó személyes adatait (nevét, felekezeti hovatartozását, e-mail címét és telefonos elérhetőségét), valamint a már megjelent írások eredeti publikációs adatait (az írás első megjelenésének helyét és dátumát).

Beküldési határidő: január 31.

E-mail cím: prusz@prusz.hu. Kérjük, a tárgymezőbe írják be: „2007-ben írtam!”

A 2007. évi Prúsz-antológia szerkesztését a szövetség kijelölt elnökségi tagjai végzik – a minőségi szempontok mellett – a műfaji és tematikai sokszínűség szem előtt tartásával. A gyűjteménybe válogatott írásokról a szerzők a szerkesztés lezárultával kapnak értesítést. Az antológiában megjelenő munkákat a magyar újságíró-szervezetek érdekvédelmi bizottsága által meghatározott másodiklétségi díjak alapján honoráljuk.

Protestáns Újságírók Szövetsége
(1117 Budapest, Magyar tudósok körútja 3.)

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból január 13-ától január 20-áig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
<p>9.40 / Duna II. Autonómia M. S. mester (magyar ismeretterjesztő film, 1997) A történeti Magyarország legszebb fennmaradt festményei a késő gótika korából. (41')</p> <p>11.15 / Duna II. Autonómia Isten kezében. Tízéves az evangélikus rádiómisszió (ism.) (26')</p> <p>12.15 / Duna Tv Élő egyház (26')</p> <p>15.55 / m2 Történelem ólomkeretben (magyar dokumentumfilm, 2002) A film az „ólomkarikás” ablakok készítésének titkairól szól.</p> <p>22.20 / Duna Tv Őszi szonáta (svéd film, 1977)</p>	<p>9.20 / Duna Tv Európa csodái madártárlatból Görögország (francia ismeretterjesztő sorozat, 2006) (27')</p> <p>13.05 / m2 A kultuszminiszter Klebsberg Kunó 4/1. rész (50')</p> <p>13.30 / Kossuth rádió Erős vár a mi Istenünk! Az evangélikus egyház ez évi első félévű interjúkkal, missziói percekkel és lelki útvalóval jelentkezik.</p> <p>13.40 / HBO Gospel (amerikai zenés filmdráma) (98')</p> <p>20.00 / Duna II. Autonómia Maléter (magyar dokumentumfilmsorozat, 1993) 3/1. rész (49')</p>	<p>7.25 / Duna Tv Isten kezében Tízéves az Evangélikus Rádiómisszió (ism.) (26')</p> <p>11.04 / Bartók rádió Virtuóz hangszerszólók – magyar előadóművészek tolmácsolásában (41')</p> <p>13.30 / Kossuth rádió Tanúim lesztek! A római katolikus egyház félévű interjúkkal, missziói percekkel és lelki útvalóval jelentkezik.</p> <p>14.05 / Kossuth rádió Arcvonalok. Zsáka Piroska hortobágyi kitelepített (30')</p> <p>15.05 / PAX Az anyaméh gyümölcse jutalom 1. rész (ZMC – 50')</p> <p>20.00 / Duna II. Autonómia Maléter (magyar dokumentumfilmsorozat, 1993) 3/2. rész (65')</p>	<p>9.00 / PAX Kolostorok világa 7. rész (27')</p> <p>13.30 / Kossuth rádió „Te benned bíztunk eleitől fogva...” A református egyház félévű interjúkkal, missziói percekkel és lelki útvalóval jelentkezik.</p> <p>14.05 / Kossuth rádió Arcvonalok. Csepinszky Mária néprajzos (30')</p> <p>19.00 / Duna Tv A kis virtuóz (kínai-koreai játékfilm, 2003) (114')</p> <p>20.00 / Duna II. Autonómia Maléter (magyar dokumentumfilmsorozat, 1993) 3/3. rész (65')</p> <p>21.05 / Duna II. Autonómia A csend (svéd film, 1963) (92')</p> <p>22.05 / zone europa Nyomorultak (angol dráma, 1978) (150')</p>
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
<p>5.20 / mtv Hajnali gondolatok A mai adásban Tamásy Tamásné evangélikus lelkész hallhatjuk.</p> <p>6.30 / Duna Tv Élő egyház (ism.) (26')</p> <p>8.00 / Duna II. Autonómia Huszonöt éves a Kaláka 2. rész (1995) (25')</p> <p>8.25 / Duna II. Autonómia Acheni kincs (magyar ismeretterjesztő film, 1997) (33')</p> <p>9.35 / m2 Az irodalom nyelve Babits Mihály (5')</p> <p>13.46 / Bartók rádió „Magyar klarinétantológia I.”</p> <p>21.30 / PAX (premier) Raffay Sándor (ZMC – 36')</p>	<p>8.30 / Duna II. Autonómia Agora. Budapest és Kós Károly (2006) (28')</p> <p>9.00 / m2 Szarvashiba. Animációs nyelv- helyességi műsor (15')</p> <p>14.05 / Kossuth rádió Arcvonalok Petrás Mária népdalénekes és keramikumművész (30')</p> <p>14.30 / PAX Mit ér az ember, ha pszichiáter? Dr. Bánki György (35')</p> <p>16.10 / Duna II. Autonómia „A semmi ágán...” Válogatás József Attila verseiből és Bartók Béla zeneműveiből (2006) (49')</p> <p>20.00 / PAX Mit ér az ember, ha színész? Cserna Antal (30')</p>	<p>7.30 / Rádió C (FM 88,8) Evangélikus félévű az Evangélikus Missziói Központ szerkesztésében</p> <p>12.10 / Duna Tv Isten kezében A Pápai Missziós Múvek (26')</p> <p>13.15 / Duna Tv Vándormadarak (francia-német-olasz-spanyol-svájci játékfilm, 2001) (95')</p> <p>14.55 / Duna Tv Árpád-házi Szent Erzsébet-oratórium – Csiksomlyó (21'+25')</p> <p>16.00 / Duna Tv A Városligeti fasortól a milánói Scaláig (2007) 2/2. rész (49')</p> <p>19.30 / Bartók rádió Puccini: Bohémélet (180')</p> <p>22.30 / m2 Aranyalpogár (amerikai film, 1941) (114')</p>	<p>0.55 / mtv Billy Elliot (angol film, 2000) (106')</p> <p>8.30 / Civil rádió Evangélikus félévű az Evangélikus Missziói Központ szerkesztésében</p> <p>10.00 / Duna Tv Baptista istentisztelet közvetítése Budapestről, a pesterzsébeti baptista templomból. Igét hirdet dr. Almásy Mihály lelképásztor. (ism.: Duna II. Autonómia, 12.00)</p> <p>10.00 / mtv Evangélikus magazin A műsorban beszámolókat láthatunk az Evangélikus istentisztelet – Liturgikus könyv, illetve a Gyülekezeti liturgikus könyv bemutatójáról, valamint dr. Fabiny Tamás püspök szól a Biblia évéről. (ism.: m2, 12.55) (25')</p>

Következő számunkban:

Január 22. – a magyar kultúra napja

Evangélikus Élet

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ HETILAPJA

E-mail: evelet@lutheran.hu
EvÉlet on-line: www.evelet.hu
Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24.
Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195.
Szerkesztőségvezető: Boda Zsuzsa
(zsuzsa.boda@lutheran.hu). Szerkesztőségi titkár
(előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vitalis Judit
(judit.vitalis@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sando.dobsonyi@lutheran.hu). Korrektor: Huszár Mariann (mariann.huszar@lutheran.hu). Tervező-szerkesztő/EvÉlet on-line: Nagy Bence (bence.nagy@lutheran.hu). Főmunkatárs: Gazdag Zsuzsanna (zsuzsa.gazdag@lutheran.hu).

Rovatvezetők: Hafenschner Károly (kf) – Ige-hirdető (karoly.hafenschner@lutheran.hu), Kende K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kende@lutheran.hu), Köhát Dorottya – Új nap – új kegyelem (dora.kohati@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghegyi@lutheran.hu).

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu)
1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518, fax: 1/486-1229. Felelős kiadó: Kende K. Péter (peter.kende@lutheran.hu).

Nyomdai előállítás: Egri Nyomda Kft.
3300 Eger, Vincellérskola u. 3.
Felelős vezető: Kopka Viktor vezérigazgató

Árusítva a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK)
INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj beföldön negyed évre 2585 Ft, fél évre 5170 Ft, egy évre 10340 Ft, szomszédos országba egy évre 35 100 Ft (137,5 euró), egyéb külföldi országba egy évre 41 000 Ft (161 euró).

Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.

Beküldött kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hétfői eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

